

กฤษฎีกาสาร

www.ocs.go.th

• ปีที่ ๑๙ ฉบับที่ ๔ (เมษายน - พฤษภาคม ๒๕๖๗)

๐๗

Generative A.I.
กับการพัฒนากฎหมาย

๑๐

การบริหารจัดการข้อมูลภาครัฐและ
การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของ
ประเทศสิงคโปร์

๒๐

ความตกลงการค้าเสรีไทย - ศรีลังกา
กับโอกาสการค้าและการลงทุนของไทย
และการดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา และนายสุทธิพงษ์ จุลเจริญ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ร่วมลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือโครงการฝึกอบรมหลักสูตรพัฒนานักกฎหมายภาครัฐ (ภาคพิเศษ) (กระทรวงมหาดไทย) ระหว่างสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา กับสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๗ ณ ห้องประชุมราชูปถัมภ์ ชั้น ๕ อาคารดำรงราชานุสรณ์ กระทรวงมหาดไทย

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง รองเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เป็นประธานในพิธีเปิดโครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองและกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี เมื่อวันที่พฤหัสบดี ที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๗ ณ โรงแรมเซ็นทารา อุดร จังหวัดอุดรธานี

นายพนตล เกร็ดฤกษ์ รองเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เป็นประธานในพิธีเปิดโครงการฝึกอบรมหลักสูตรการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่นักกฎหมายกฤษฎีกา (ครั้งที่ ๑) เมื่อวันที่พุธ ที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๗ โดยมีการบรรยายในรูปแบบ Onsite ณ ห้องประชุมสมภพ โทตระกิตย์ และในรูปแบบ Online ผ่านระบบ Microsoft Teams มีการบรรยายในหัวข้อ “การเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการพัฒนาอย่างยั่งยืน” โดย ดร. ชญาน์ จันทวาสุ รองกรรมการผู้จัดการใหญ่ สายงานความยั่งยืนองค์กร บริษัท PTTGC

ขอต้อนรับผู้อ่านทุกท่านกลับมาพบกันอีกครั้ง ในวารสารกฤษฎีกาสาร ฉบับที่ ๔ ประจำเดือน เมษายน – พฤษภาคม ๒๕๖๗ ในช่วงเวลาที่อากาศเมืองไทยร้อนเป็นอย่างมากและยังมีฝนโปรยปรายในบางวัน เพราะฉะนั้น เรื่องของสุขภาพจึงสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่ต้องดูแลให้ดี สำหรับกฤษฎีกาสารฉบับนี้มีสาระน่ารู้อะไรมาฝากบ้าง ไปติดตามกันได้เลย

เริ่มต้นกันด้วยความเห็นทางกฎหมายของ คณะกรรมการกฤษฎีกาเกี่ยวกับ “อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติแรงงานทางทะเล พ.ศ. ๒๕๕๘” จากกรณีศึกษาที่คนประจำเรือที่หมดจากหน้าที่แล้วร้องเกี่ยวกับ สิทธิที่จะได้รับเงินจากนายจ้าง และเรื่อง “การปฏิบัติหน้าที่ และการประชุมสภาเกษตรกรแห่งชาติตามพระราชบัญญัติ สภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓” เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ตามอำนาจหน้าที่ของประธานสภาเกษตรกรจังหวัด คนใหม่ที่ได้รับเลือกตั้ง ต่อด้วยความเห็นทางกฎหมายของ คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองที่น่าสนใจ เป็นเรื่อง “การพิจารณาอุทธรณ์กรณีผู้ว่าราชการจังหวัดออก คำสั่งทางปกครองแทนนายกเทศมนตรี” จากกรณีศึกษาที่มี ประเด็นปัญหาข้อกฎหมายจากกระทรวงมหาดไทย คอลัมน์ เรื่องน่ารู้ของฉบับนี้นำเสนอเกี่ยวกับการนำเทคโนโลยี ปัญญาประดิษฐ์มาปรับใช้ในการพัฒนางานด้านกฎหมาย ในหัวข้อ Generative A.I. กับการพัฒนากฎหมาย ซึ่งถือ ได้ว่าเป็นวิวัฒนาการอีกก้าวหนึ่งของเทคโนโลยีปัญญา ประดิษฐ์ที่สามารถสร้างข้อมูลหรือเนื้อหาในรูปแบบต่าง ๆ สามารถวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ที่มีความหลากหลายเพื่อ สังเคราะห์เป็นข้อมูลชุดใหม่ ทำให้งานด้านการร่างกฎหมาย มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สก๊อปพิเศษนำเสนอเรื่อง “การบริหารจัดการข้อมูลภาครัฐและการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ของประเทศสิงคโปร์ (Government Data Management and Personal Data Protection)” ซึ่งเป็นการสรุปเนื้อหา ที่น่าสนใจจากการประชุมเชิงปฏิบัติการด้านกฎหมายที่ ประเทศสิงคโปร์ โดยผู้เขียนได้ให้ข้อสรุปในประเด็นต่าง ๆ ได้อย่างน่าสนใจ รวมถึงประสบการณ์จากการศึกษาดูงานที่ เกี่ยวข้องในส่วนของบทความทางกฎหมายต่างประเทศ กับ เรื่อง “ความตกลงการค้าเสรีไทย - ศรีลังกา กับโอกาสการค้า และการลงทุนของไทยและการดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย” นำเสนอให้เห็นความสำคัญเกี่ยวกับ ข้อตกลงการค้าในยุคที่การแข่งขันเพิ่มสูงมากขึ้น โดยผู้เขียน ได้ชี้แจงรวมถึงมีบทสรุปให้ในตอนท้ายได้อย่างน่าสนใจ สำหรับเทคโนโลยีสารสนเทศในฉบับนี้ เป็นเรื่องของ “AI ผู้ช่วยทำงานออฟฟิศยุคดิจิทัล” กับโลกยุคปัจจุบันที่มี การพึ่งพาเทคโนโลยี AI เข้ามามีส่วนสำคัญในการทำงาน ตลาดแรงงาน ส่งผลให้สะดวกรวดเร็วและช่วยให้การทำงานนั้น มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งเนื้อหาสาระที่กล่าวมาทั้งหมดอยู่ใน วารสารกฤษฎีกาสารเล่มนี้ และกลับมาพบกันอีกครั้ง ในฉบับที่ ๕ ประจำเดือน มิถุนายน - กรกฎาคม ๒๕๖๗

บรรณาธิการ

- ๒** **ความเห็นทางกฎหมาย**
ความเห็นทางกฎหมายของคณะกรรมการกฤษฎีกาที่น่าสนใจ อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติแรงงาน ทางทะเล พ.ศ. ๒๕๕๘
- ๔** การปฏิบัติหน้าที่และการประชุมสภาเกษตรกรแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓
- ๕** ความเห็นทางกฎหมายของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการ ทางปกครองที่น่าสนใจ การพิจารณาอุทธรณ์กรณีผู้ว่าราชการ จังหวัดออกคำสั่งทางปกครองแทนนายกเทศมนตรี
- ๘** **เรื่องน่ารู้**
Generative A.I. กับการพัฒนากฎหมาย
- ๑๐** **สก๊อปพิเศษ**
การบริหารจัดการข้อมูลภาครัฐและการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ของประเทศสิงคโปร์ (Government Data Management and Personal Data Protection)
- ๑๘** **บทความเทคโนโลยีสารสนเทศ**
AI ผู้ช่วยทำงานออฟฟิศยุคดิจิทัล
- ๒๐** **บทความทางกฎหมาย**
ความตกลงการค้าเสรีไทย - ศรีลังกา กับโอกาสการค้าและ การลงทุนของไทย และการดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย
- ๒๘** **สาระอรรถกฤษฎีกา**
การเผยแพร่คู่มือการปฏิบัติงาน (Work Manual) งานให้บริการ และติดต่อราชการสำหรับบุคคลภายนอกและประชาชน
- ๒๘** **ประโยชน์จากร่างกฎหมาย**
ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับจากร่างกฎหมาย ร่างพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (ฉบับที่ ...) พ.ศ.

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นายปรกรณ์ นิลประพันธ์

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง

นายณพดล เกร็ดฤกษ์

นางณัฐนันท์ อัสวเลิศศักดิ์

นางกาญจนา สิริเวดิน

รองเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

กรรมการร่างกฎหมายประจำทุกท่าน และผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

บรรณาธิการ

นางสาวปราณี ติรสมบุญศิริ

กองบรรณาธิการ

นางสุริศา ไชว์พันธุ์

นางสมภาพร นิลประพันธ์

นายจินตพันธุ์ ทังสุบุตร

นางกาญจนาภรณ์ อินทปิ่นดี เลิศลอย

นางชนนีนท์ ศรีทองสุข ศรีพันธุ์

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

นางเกสินี แสงสุวรรณ

นายณพดล เปลิณเสวี

นายอชิระวิษณุ พุทธิพิริยสาร

จัดทำโดย

ส่วนช่วยอำนวยการและประชาสัมพันธ์

สำนักงานเลขาธิการ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เลขที่ ๑ ถนนพระอาทิตย์ แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร

กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐ โทรศัพท์ ๐ ๒๒๒๒ ๐๒๐๖-๙ ต่อ ๑๓๙๖, ๑๓๐๔

โทรสาร ๐๒ ๒๒๖ ๖๒๐๑

ความเห็นทางกฎหมาย ของคณะกรรมการกฤษฎีกาที่น่าสนใจ

อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ตาม พระราชบัญญัติแรงงานทางทะเล พ.ศ. ๒๕๕๘

● กองกฎหมายไทย

ประเด็น คนประจำเรือซึ่งพ้นสภาพจากการเป็นคนประจำเรือไปแล้วและได้ยื่นคำร้องหรือเรียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่สังกัดกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานว่าเจ้าของเรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเกี่ยวกับสิทธิได้รับเงินอย่างหนึ่งอย่างใดตามพระราชบัญญัติแรงงานทางทะเล พ.ศ. ๒๕๕๘ พนักงานเจ้าหน้าที่ดังกล่าวจะมีอำนาจรับและวินิจฉัยคำร้องและออกคำสั่งตามมาตรา ๙๕ (๓) แห่งพระราชบัญญัติแรงงานทางทะเลฯ ให้เจ้าของเรือจ่ายเงินดังกล่าวให้กับคนประจำเรือได้หรือไม่

ความเห็น มาตรา ๙๕ (๓) แห่งพระราชบัญญัติแรงงานทางทะเลฯ บัญญัติให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจหน้าที่มีคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของเรือหรือคนประจำเรือปฏิบัติให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งพระราชบัญญัติแรงงานทางทะเลฯ ได้กำหนดให้เจ้าของเรือต้องปฏิบัติตามกฎหมายในหลายกรณีและยังกำหนดให้เจ้าของเรือมีหน้าที่ต้องจ่ายเงิน เช่น ตามมาตรา ๔๙ กำหนดให้เจ้าของเรือต้องจ่ายค่าจ้างและค่าล่วงเวลาให้ถูกต้องและตามเวลา

ที่กำหนดไว้ในกฎหมาย กรณีที่เจ้าของเรือไม่จ่ายค่าจ้างและค่าล่วงเวลาภายในกำหนดเวลา มาตรา ๕๐ บัญญัติให้เจ้าของเรือจ่ายดอกเบี้ยให้แก่คนประจำเรือในระหว่างเวลาผิดนัดร้อยละสิบห้าต่อปี และในกรณีที่เจ้าของเรือจงใจไม่จ่ายเงินตามมาตรา ๕๐ วรรคหนึ่ง เมื่อพ้นกำหนดเวลาเจ็ดวันนับแต่วันที่ยกกำหนดจ่าย เจ้าของเรือต้องจ่ายเงินเพิ่มให้แก่คนประจำเรือร้อยละสิบห้าของเงินที่ค้างจ่ายทุกระยะเวลาเจ็ดวัน และได้บัญญัติหลักเกณฑ์ในการจ่ายเงินประเภทต่าง ๆ เช่น ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเจ็บป่วยและการได้รับบาดเจ็บของคนประจำเรือที่ทำงานบนเรือ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการจัดทำประกันภัยทางทะเล ค่าสินไหมทดแทนกรณีเรือเสียหายหรือเรือจม ดังนั้น เมื่อเจ้าของเรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเกี่ยวกับสิทธิการได้รับเงินประเภทต่าง ๆ ของคนประจำเรือตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย จึงเป็นกรณีที่เจ้าของเรือปฏิบัติไม่ถูกต้องตามพระราชบัญญัติแรงงานทางทะเลฯ ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามมาตรา ๙๕ (๓) ได้

เมื่อเจ้าของเรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดให้เจ้าของเรือมีหน้าที่ต้องจ่ายเงิน และคนประจำเรือมีสิทธิได้รับเงินอย่างหนึ่งอย่างใดเนื่องจากการปฏิบัติงานในระหว่างเป็นคนประจำเรือให้แก่เจ้าของเรือตามที่พระราชบัญญัติแรงงานทางทะเลฯ กำหนดไว้ แม้คนประจำเรือคนใดจะพ้นสภาพจากการเป็นคนประจำเรือแล้ว แต่เมื่อสิทธินั้นเกิดขึ้นในขณะที่เป็นคนประจำเรือ พนักงานเจ้าหน้าที่ของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ก็ยังคงมีอำนาจจับและวินิจฉัยคำร้อง และอาศัยอำนาจตามมาตรา ๙๕ (๓) มีคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของเรือจ่ายเงินดังกล่าวเพื่อปฏิบัติให้ถูกต้องตามที่พระราชบัญญัติแรงงานทางทะเลฯ บัญญัติไว้ได้ ทั้งนี้ ก่อนมีคำสั่งดังกล่าว พนักงานเจ้าหน้าที่อาจมีหนังสือสอบถามหรือเรียกเจ้าของเรือ คนประจำเรือ หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องมาชี้แจงข้อเท็จจริง หรือให้ส่งสิ่งของหรือเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาด้วยก็ได้ตามที่มาตรา ๙๕ (๒) แห่งพระราชบัญญัติเดียวกันบัญญัติให้อำนาจไว้

สำหรับในประเด็นที่ว่าพระราชบัญญัติแรงงานทางทะเลฯ มิได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการยื่นคำร้องและการพิจารณาคำร้องเกี่ยวกับสิทธิได้รับเงินอย่างหนึ่งอย่างใดตามพระราชบัญญัตินี้เช่นเดียวกับที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๒๓ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และมาตรา ๑๒๔ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ นั้น คณะกรรมการฯ เห็นว่า

มาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติแรงงานทางทะเลฯ บัญญัติว่าการจ้างงานระหว่างเจ้าของเรือกับคนประจำเรือไม่อยู่ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กรณีจึงไม่อาจนำบทบัญญัติในพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานฯ มาเทียบเคียงตีความเพื่อตัดอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๙๕ (๓) ในการมีคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของเรือปฏิบัติให้ถูกต้องตามที่พระราชบัญญัติแรงงานทางทะเลฯ ได้ และโดยที่มาตรา ๕ ประกอบกับมาตรา ๙๕ วรวรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติแรงงานทางทะเลฯ บัญญัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมมีอำนาจออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง ดังนั้น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมจึงสามารถกำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาข้อร้องเรียนและออกคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๙๕ (๓) เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาออกคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ได้ และแม้ว่ารัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมจะยังไม่ได้ออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ดังกล่าวไว้ อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ ก็สามารถกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเกิดผลสัมฤทธิ์ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ได้

(เรื่องเสรีจที ๗๖๔/๒๕๖๖ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติแรงงานทางทะเล พ.ศ. ๒๕๕๘ - คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๙))

การปฏิบัติหน้าที่และการประชุมสภาเกษตรกรแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓

ประเด็นที่หนึ่ง เมื่อมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดชุดใหม่และได้ประธานสภาเกษตรกรจังหวัดคนใหม่ตามมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ แล้ว ประธานสภาเกษตรกรจังหวัดคนใหม่จะสามารถปฏิบัติหน้าที่ในฐานะสมาชิกสภาเกษตรกรแห่งชาติตามมาตรา ๕ (๑) แห่งพระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติฯ ได้เมื่อใด

ความเห็น กฎหมายได้กำหนดองค์ประกอบและกระบวนการได้มาซึ่งสภาเกษตรกรแห่งชาติ โดยกำหนดให้สภาเกษตรกรแห่งชาติ นอกจากต้องมีสมาชิกครบถ้วนทั้งสามประเภทแล้วจะต้องมีการประกาศรายชื่อสมาชิกสภาเกษตรกรแห่งชาติชุดใหม่ในราชกิจจานุเบกษาด้วยตามมาตรา ๕ มาตรา ๖ และมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวได้กำหนดองค์ประกอบของสภาเกษตรกรแห่งชาติไว้สามประเภท ประกอบด้วย (๑) ประธานสภาเกษตรกรจังหวัด ซึ่งเป็นสมาชิกสภาเกษตรกรแห่งชาติโดยตำแหน่ง (๒) สมาชิกประเภทตัวแทนองค์กรเกษตรกร และ (๓) สมาชิกผู้ทรงคุณวุฒิ และเมื่อได้ประธานสภาเกษตรกรจังหวัดคนใหม่ตามมาตรา ๓๕ แล้ว ก็จะต้องดำเนินการตามมาตรา ๖ กล่าวคือ ให้เลขาธิการสภาเกษตรกรแห่งชาติจัดให้มีการประชุมของประธานสภาเกษตรกรจังหวัดภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับรายชื่อดังกล่าว เพื่อเลือกตัวแทนองค์กรเกษตรกรตามมาตรา ๕ (๒) และให้สมาชิกตามมาตรา ๕ (๑) และ (๒) เลือกสมาชิกผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๕ (๓) เพื่อให้ครบองค์ประกอบของสภาเกษตรกรแห่งชาติ

เมื่อได้สมาชิกครบถ้วนตามมาตรา ๕ หรือถือว่าครบถ้วนตามมาตรา ๖ แล้ว ให้เลขาธิการสภาเกษตรกรแห่งชาติประกาศรายชื่อสมาชิกสภาเกษตรกรแห่งชาติในราชกิจจานุเบกษาตามมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติฯ หากดำเนินการตามกระบวนการ

ดังกล่าวครบถ้วนแล้ว ย่อมถือว่าการเป็นสภาเกษตรกรแห่งชาติสมบูรณ์โดยกฎหมายและสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ทั้งนี้ เพื่อให้มีจุดเริ่มต้นของกระบวนการประชุมครั้งแรกของสภาเกษตรกรแห่งชาติชุดใหม่ของแต่ละครั้ง เพื่อเลือกประธานและรองประธานสภาเกษตรกรแห่งชาติให้ครบถ้วนสมบูรณ์และจะได้ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของสภาเกษตรกรแห่งชาติตามที่พระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติฯ กำหนดไว้ต่อไปได้ ซึ่งคณะกรรมการฯ เห็นว่า การตีความกฎหมายในเรื่องนี้เป็นการตีความไปในทางที่เป็นผลเพื่อให้กฎหมายบังคับได้และตรงตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย

เมื่อสำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติยังไม่ได้จัดให้มีการเลือกสมาชิกสภาเกษตรกรแห่งชาติตามมาตรา ๕ (๒) และ (๓) และยังไม่มีการประกาศรายชื่อสมาชิกสภาเกษตรกรแห่งชาติชุดใหม่ในราชกิจจานุเบกษาตามมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง ประธานสภาเกษตรกรจังหวัดคนใหม่จึงยังไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่สมาชิกสภาเกษตรกรแห่งชาติได้

ประเด็นที่สอง ในระหว่างที่ยังไม่มีการประกาศรายชื่อสมาชิกสภาเกษตรกรแห่งชาติชุดใหม่ในราชกิจจานุเบกษาจะยังคงสามารถจัดประชุมสภาเกษตรกรแห่งชาติได้หรือไม่

ความเห็น เมื่อสมาชิกสภาเกษตรกรแห่งชาติซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้จนกว่าจะมีการประกาศรายชื่อสมาชิกสภาเกษตรกรแห่งชาติชุดใหม่ตามมาตรา ๘ วรรคสอง ดังนั้น หากมีวาระการประชุมที่จะต้องเสนอให้สภาเกษตรกรแห่งชาติพิจารณาเพื่อปฏิบัติการตามหน้าที่และอำนาจตามพระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติฯ ก็สามารถจัดประชุมสภาเกษตรกรแห่งชาติดังกล่าวได้

อนึ่ง กรณีที่สำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติมีการอ้างถึงความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกาในเรื่องเสรีที่ ๑๓๕๐/๒๕๖๔ นั้น เป็นกรณีที่มีข้อเท็จจริงไม่เหมือนกัน โดยกรณีตามเรื่องเสรีดังกล่าวเป็นการเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง แต่ข้อหาเรื่องนี้เป็นการเลือกตั้งเพื่อดำรงตำแหน่งตามวาระของสมาชิกสภาเกษตรกรแห่งชาติหรือเลือกตั้งทั่วไปซึ่งมีกระบวนการเข้าสู่ตำแหน่งตามกฎหมายตามมาตรา ๖ และมาตรา ๑๕ ที่ต้องกระทำก่อนเพื่อประโยชน์ในการเริ่มนับวาระการดำรงตำแหน่งจึงไม่อาจนำแนวการให้ความเห็นดังกล่าวมาใช้กับประเด็นตามที่หาเรื่องนี้ได้

(เรื่องเสรีที่ ๘๕๑/๒๕๖๖ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การปฏิบัติหน้าที่และการประชุมสภาเกษตรกรแห่งชาติตามพระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ - คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗))

ความเห็นทางกฎหมายของคณะกรรมการ วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองที่น่าสนใจ

การพิจารณาอุทธรณ์กรณีผู้ว่าราชการจังหวัด ออกคำสั่งทางปกครองแทนนายกเทศมนตรี

● กองกฎหมายปกครอง

กระทรวงมหาดไทย มีประเด็นปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับกรณีที่จังหวัด ล. ได้มีหนังสือรายงานความเห็นพร้อมเหตุผลนำเรียนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เพื่อให้พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้อุทธรณ์ สืบเนื่องจากการที่ผู้ว่าราชการจังหวัด ล. มีคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ชุดใช้คำสั่งใหม่ทดแทน

กรณีการเบิกจ่ายเงินเป็นทุนการศึกษา ค่าวัสดุอุปกรณ์และชุดนักเรียนสำหรับเด็กนักเรียนตามโครงการส่งเสริมนักเรียนยากจนด้อยโอกาสและขาดแคลนเกี่ยวกับการศึกษา (ทุนสงเคราะห์) ของเทศบาลเมือง ข. ไม่เป็นไปตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย เรื่อง หลักเกณฑ์การตั้งงบประมาณเพื่อเป็นทุนการศึกษาสำหรับเด็กนักเรียนนักศึกษาและผู้ด้อยโอกาสขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นเหตุให้เทศบาลเมือง ข. ได้รับความเสียหาย ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัด ล. ได้พิจารณาคำอุทธรณ์แล้วเห็นควรยกอุทธรณ์ จึงได้รายงานความเห็นพร้อมเหตุผลเพื่อให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพิจารณาอุทธรณ์

กรณีนี้เป็นการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งให้ชุดใช้คำสั่งใหม่ทดแทนในมูลละเมิดของนายกเทศมนตรีเมือง ข. ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัด ล. เป็นผู้ออกคำสั่งแทนนายกเทศมนตรี ในฐานะผู้กำกับดูแลตามความเห็นของกระทรวงการคลัง

เนื่องจากนายกเทศมนตรีเมือง ข. เป็นผู้ทำละเมิดด้วย จึงเป็นกรณีที่ไม้อาจออกคำสั่งให้ตนเองชุดใช้คำสั่งใหม่ทดแทนได้ เรื่องดังกล่าวมีประเด็นปัญหาเกี่ยวกับอำนาจในการออกคำสั่งให้ชุดใช้คำสั่งใหม่ทดแทนและอำนาจในการพิจารณาอุทธรณ์ว่าเป็นอำนาจของผู้ใด ซึ่ง**คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง** ได้พิจารณาข้อหารื้อดังกล่าวแล้วมีความเห็นในแต่ละประเด็น ดังต่อไปนี้

ประเด็นที่หนึ่ง กรณีที่นายกเทศมนตรีเมือง ข. ซึ่งเป็นหัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่เสียหายและมีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำละเมิด ต่อมากระทรวงการคลังได้พิจารณาสำนวนการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดเสร็จแล้ว โดยมีความเห็นให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องรวมถึงนายกเทศมนตรีเมือง ข. รับผิดชอบใช้คำสั่งใหม่ทดแทน กรณีนี้นายกเทศมนตรีเมือง ข. จะเป็นผู้มีอำนาจออกคำสั่งให้ชุดใช้คำสั่งใหม่ทดแทนได้หรือไม่

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เห็นว่า คำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ชุดใช้คำสั่งใหม่ทดแทนเป็น “คำสั่งทางปกครอง” ตามบทนิยามในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ในกระบวนการพิจารณาทางปกครองเพื่อออกคำสั่งทางปกครองดังกล่าว จะต้องเป็นไปตามหลักความเป็นกลางตามที่บัญญัติไว้ใน

มาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน เมื่อนายกเทศมนตรีเมือง ข. มีส่วนเกี่ยวข้องกับกรกระทำละเมิดและกระทำการคลั่งพิจารณาแล้วมีความเห็นให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องรวมทั้งนายกเทศมนตรีต้องรับผิดชอบใช้คำสั่งใหม่ทดแทน ถือได้ว่าเป็นกรณีที่เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจทำคำสั่งทางปกครองเป็นคู่กรณีเองตามมาตรา ๑๓ (๑) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว จึงไม่อาจออกคำสั่งให้ตนเองขอใช้คำสั่งใหม่ทดแทนได้และไม่สามารถสั่งการให้เจ้าหน้าที่อื่นทำหน้าที่ออกคำสั่งแทนได้ ผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะผู้กำกับดูแลเทศบาลในจังหวัด ให้ปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่โดยถูกต้องตามกฎหมาย จึงต้องเป็นผู้ออกคำสั่งดังกล่าว

ประเด็นที่สอง กรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัด ล. ในฐานะผู้กำกับดูแลเทศบาลเมือง ข. ได้ออกคำสั่งเรียกให้ขอใช้คำสั่งใหม่ทดแทน และเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ตามมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ หากผู้ว่าราชการจังหวัด ล. ไม่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ผู้ใดจะเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองและกรณีนี้จะถือว่าผู้ว่าราชการจังหวัด ล. เป็นเจ้าหน้าที่อื่นตามความในข้อ ๒ (๑๔) แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ หรือไม่ คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองเห็นว่า มาตรา ๕๗ (๗) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐ บัญญัติให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจและหน้าที่ในการกำกับดูแลการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นตามกฎหมาย ประกอบกับมาตรา ๗๑ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ บัญญัติให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลเทศบาลในจังหวัดนั้น ให้ปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่โดยถูกต้องตามกฎหมาย เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัด ล. เป็นผู้ทำคำสั่งทางปกครองแทนนายกเทศมนตรีเมือง ข. เนื่องจากเป็นผู้ซึ่ง

กฎหมายกำหนดให้มีอำนาจกำกับหรือควบคุมดูแล กรณีที่เจ้าหน้าที่ไม่มีผู้บังคับบัญชาโดยตรงตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ของผู้ว่าราชการจังหวัด ล. ในกรณีนี้จึง ได้แก่ ผู้บังคับบัญชา ผู้กำกับดูแล หรือผู้ควบคุมชั้นเหนือขึ้นไปชั้นหนึ่ง แล้วแต่กรณี ตามข้อ ๒ (๑๔) แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๔๐) เนื่องจากเป็นกรณีที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองเป็นเจ้าหน้าที่อื่นนอกจากที่กำหนดไว้ตามข้อ ๒ (๑) ถึง (๑๓) และเป็นไปตามความมุ่งหมายของพระราชบัญญัติเทศบาลฯ ที่จะให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจและหน้าที่ในการกำกับดูแลเทศบาลภายใต้การกำกับดูแลของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ดังนั้นเมื่อผู้ว่าราชการจังหวัด ล. ทำคำสั่งทางปกครองแทนนายกเทศมนตรีเมือง ข. และมีการอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าว หากผู้ว่าราชการจังหวัดไม่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ ผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ในกรณีนี้ คือ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

(เรื่องเสรีจี้ที่ ๑๕๐/๒๕๖๗ บันทึกลงคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่อง การพิจารณาอุทธรณ์กรณีผู้ว่าราชการจังหวัดออกคำสั่งทางปกครองแทนนายกเทศมนตรี)

• ณรัตน์ โพร้พัฒนาชัย*

1. บทนำ

ปัญญาประดิษฐ์ หรือที่รู้จักกันจากชื่อย่อภาษาอังกฤษว่า A.I. (Artificial Intelligence) กลายเป็น trend ด้านเทคโนโลยีของโลกในช่วงปี ๒๕๖๖ ต่อเนื่องมาถึงปี ๒๕๖๗ มีบริษัทเทคโนโลยีชั้นนำของโลกเสนอบริการ “Chat Bot” หรือโปรแกรมช่วยตอบคำถาม ในรูปแบบใหม่ที่พัฒนาขึ้นด้วยระบบ Generative AI (มีผู้แปลเป็นภาษาไทยว่า ปัญญาประดิษฐ์แบบรู้สร้าง แต่เพื่อความสะดวกและกระชับในการอ้างอิง ขออนุญาตใช้ทับศัพท์ภาษาอังกฤษว่า Gen A.I. นะครับ) ท่านผู้อ่านคงเคยได้ยินและอาจมีโอกาสดำลองใช้ ChatGPT ของ OpenAI ที่มี Microsoft เป็นผู้สนับสนุนหลัก หรือ Google Bard ของผู้ให้บริการระบบค้นหาข้อมูลเบอร์หนึ่งของโลกอย่าง Google กันมาบ้างแล้วไม่น้อย Chat Bot เหล่านี้ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยหาช่วยย่อยข้อมูล นอกจากนั้น ยังสามารถวิเคราะห์หรือสังเคราะห์ข้อมูลจากคำถามที่เราถาม โดยคำตอบที่ได้รับจะอยู่ในภาษาที่เข้าใจง่ายเสมือนเป็นการโต้ตอบกับคนด้วยกันหรือสามารถ

สร้างสรรค์ผลงานใหม่ ๆ ได้อย่างรวดเร็ว เช่น งานออกแบบสถาปัตยกรรม การเขียนบทความขนาดยาวที่มีความซับซ้อนด้านเนื้อหา หรือแม้กระทั่งให้ทำแบบทดสอบวิชาชีวะไม่ว่าจะเป็นข้อสอบเนติบัณฑิต หรือข้อสอบผู้เชี่ยวชาญด้านการเงิน ก็สามารถทำได้คะแนนดีมากในเวลาที่รวดเร็วกว่าคนธรรมดาจะสามารถทำได้ สิ่งที่ทำให้ Gen A.I. ChatBot เช่น ChatGPT ได้รับความสนใจจากสังคมในวงกว้างคือผู้ที่ใช้งานไม่จำเป็นต้องสั่งการด้วยภาษาคอมพิวเตอร์หรือเรียนรู้วิธีการเฉพาะในการใช้งาน แต่สามารถส่งคำสั่งด้วยการเขียนหรือพูดด้วยภาษามนุษย์ไม่ว่าจะเป็นภาษาไทย อังกฤษ หรือภาษาอื่น ๆ ทำให้เป็นเทคโนโลยีที่ใครก็เข้าถึงได้ ก่อนที่จะแพร่ประสพการณ์การทำเทคโนโลยี Gen A.I. มาปรับใช้ในการทำงานด้านกฎหมายภาครัฐ ผมอยากชวนทุกท่านมาทำความรู้จักกับสิ่งที่เรียกว่า Gen A.I. ซึ่งเป็นเทคโนโลยีพื้นฐานของโปรแกรมช่วยตอบคำถามเหล่านี้แบบฉบับเข้าใจง่ายกันก่อนครับ

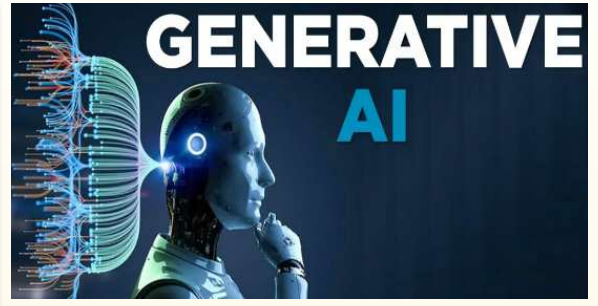
*นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการพิเศษ ฝ่ายกฎหมายการเงิน กองกฎหมายการเงินการคลัง, นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการพิเศษ ปฏิบัติหน้าที่ กองพัฒนากฎหมาย

๒. A.I. ก่อนจะมี Gen A.I.

A.I. ไม่ใช่เทคโนโลยีใหม่ แม้แต่คำว่า A.I. เองก็เป็นคำที่คิดขึ้นโดยคณะผู้วิจัยนำโดยศาสตราจารย์ด้านคณิตศาสตร์แห่งวิทยาลัยคาร์เนกี ประเทศสหรัฐอเมริกา ตั้งแต่เมื่อปี ๑๙๕๖ หรือ พ.ศ. ๒๔๙๙ โน้นเลยครับ หลังจากนั้น เทคโนโลยีนี้ก็มีการพัฒนาเป็นลำดับจนได้รับความสนใจเป็นวงกว้างอีกครั้งในปี พ.ศ. ๒๕๔๐ เมื่อคอมพิวเตอร์ชื่อ Deep Blue ของบริษัท IBM สามารถเล่นหมากรุกสากลเอาชนะแชมป์โลกอย่างคุณแกรรี คาสปารอฟ (Garry Kasparov) ได้ ถือเป็นครั้งแรกที่เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์แสดงให้เห็นว่ามีความสามารถในการประมวลผลข้อมูลในเรื่องที่ยากและซับซ้อนได้ดีกว่าสมองของมนุษย์ที่เก่งที่สุดในเรื่องนั้น หลังจากนั้นเป็นต้นมา เทคโนโลยีการประมวลผลในลักษณะดังกล่าวได้ถูกนำไปใช้งานเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นความเสี่ยงทางการเงิน การค้นหาความผิดปกติของข้อมูลในฐานข้อมูลขนาดใหญ่ รวมถึงการทำความเข้าใจเกี่ยวกับการทำงานของยีนหรือพันธุกรรมของมนุษย์ เป็นต้น กฎหมาย

อย่างไรก็ดี A.I. ในรูปแบบดั้งเดิมข้างต้นกับ Gen A.I. ที่กำลังได้รับความนิยมกันในขณะนี้ แตกต่างกันมากทั้งในโครงสร้างของระบบ ความสามารถ และจุดประสงค์ของการใช้งานครับ

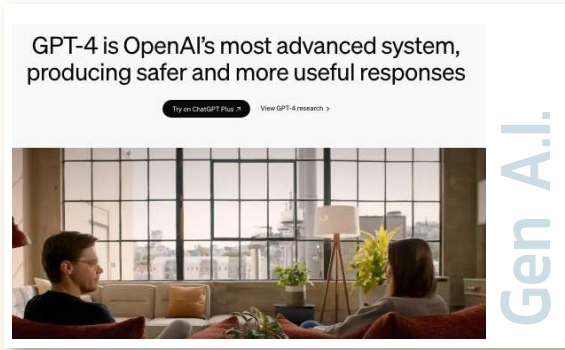
A.I. ในรูปแบบดั้งเดิม (อาจเรียกว่า Narrow หรือ Weak หรือ Conventional A.I. ก็ได้) เป็นระบบคอมพิวเตอร์ที่มีความสามารถทำตามคำสั่งด้วยการเรียนรู้จากการวิเคราะห์ฐานข้อมูล (machine learning) ภายใต้กรอบการเรียนรู้ (model) ที่กำหนดไว้ ในกรณีการพัฒนาคอมพิวเตอร์ A.I. เพื่อให้สามารถเล่นหมากรุกแข่งกับคนได้นั้นเป็นเพราะมีการป้อนข้อมูลกฎกติกาของหมากรุกและคอมพิวเตอร์สามารถสร้างกลยุทธ์ในการเล่นจากการคำนวณความน่าจะเป็นในการชนะคู่แข่ง สำหรับในกรณี Deep Blue นั้น มีความสามารถในการประมวลผลการเล่นถึง ๒๐๐ ล้านทางเลือกในการวางหมากต่อวินาที! Conventional A.I. มีแทรกซึมอยู่ในบริการหรือผลิตภัณฑ์ทางเทคโนโลยีสารสนเทศในชีวิตประจำวันของเราหลายอย่างทำให้ทุกท่านน่าจะได้ใช้ประโยชน์จากระบบคอมพิวเตอร์ที่มี Narrow A.I. เป็นเครื่องมือหรือองค์ประกอบสำคัญมาบ้างไม่มากก็น้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ระบบค้นหาข้อมูลของ Google (Search Engine) บริการตัวช่วยผ่านเสียงของระบบปฏิบัติการโทรศัพท์มือถือ (Siri ของไอโฟน และ Google Assistant ของแอนดรอยด์) แม้ว่าจะระบบเหล่านี้จะมีการพัฒนาต่อยอดเพื่อให้สามารถเข้าใจและโต้ตอบด้วยภาษาของมนุษย์ได้บ้าง (natural

language processing - NLP) แต่ทุกท่านคงทราบดีว่า A.I. ประเภทนี้ยังไม่สามารถสร้างการสนทนาหรือการโต้ตอบในลักษณะหรือรูปแบบที่ซับซ้อนเสมือนมนุษย์

๓. Gen A.I. เบื้องต้น

Gen A.I. เป็นวิวัฒนาการอีกก้าวหนึ่งของเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ที่สามารถสร้างข้อมูลหรือเนื้อหาในรูปแบบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นรูปหรือวิดีโอจากการใช้กรอบการเรียนรู้ที่สามารถวิเคราะห์กลุ่มก้อนข้อมูลที่มีขนาดใหญ่และมีความหลากหลายมากกว่าแค่ฐานข้อมูลเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่งเพื่อสังเคราะห์ออกมาเป็นข้อมูลชุดใหม่ โดยข้อมูลใหม่นั้นอาจถูกนำเสนอได้ในหลายรูปแบบไม่ว่าจะเป็นข้อความทั้งแบบสั้นและยาว เสียง ภาพ และฐานข้อมูลจำลอง ในปัจจุบัน การใช้ Gen A.I. เพื่อนำเสนอข้อมูลใหม่ในรูปแบบของข้อความน่าจะเป็นการนำเทคโนโลยีนี้ไปประยุกต์ใช้ที่แพร่หลายที่สุด เพราะนอกจากจะสามารถสร้างข้อความใหม่ได้จากรูปแบบของกลุ่มก้อนข้อความและข้อมูลที่เป็นวัตถุดิบของการเรียนรู้แล้ว (pattern creation) ผู้ให้บริการ Gen A.I. ไม่ว่าจะเป็น ChatGPT Gemini หรือ Claude ยังมีการนำกรอบการเรียนรู้เพิ่มเติมเพื่อสร้างข้อความคำตอบที่มีลักษณะการใช้คำและรูปประโยคที่เป็นธรรมชาติเสมือนว่ามนุษย์เป็นผู้เขียนข้อความนั้นเอง (Large Language Model - LLM) มาใช้อีกด้วย ผู้ใช้งานมีหน้าที่เพียงตั้งคำถาม (prompting) กับระบบเพื่อให้ระบบเสนอคำตอบที่ต้องการ และยังสามารถขอให้ระบบปรับแก้ไขคำตอบให้ตอบสนองกับเงื่อนไขของคำถามที่ซับซ้อนหรือสะท้อนบริบทที่ต้องการได้ด้วย เช่น สามารถ “prompt” ให้ระบบยกเว้นบทความเกี่ยวกับการท่องเที่ยวประเทศไทยมีความยาวอย่างน้อย ๒ หน้า กระดาษโดยให้ยกตัวอย่างสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญอย่างน้อย ๕ แห่ง และเมื่อระบบทำการเสนอคำตอบมาแล้วก็สามารถ “prompt” ต่อไปได้ว่าให้แก้ไขบทความเพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้อ่านที่เป็นนักท่องเที่ยวจากประเทศในแถบสหภาพยุโรปและสหรัฐอเมริกา ระบบก็จะทำการแก้ไข

โดยสร้างข้อมูลใหม่ที่เข้ากับบริบทของคำถามต่อเนื่องที่ได้รับด้วยภาษาที่สละสลวยเป็นธรรมชาติราวกับว่ามีมนุษย์เป็นผู้เขียนบทความนั้นเอง

๔. ประสบการณ์การทดลองใช้ Gen A.I. กับ Use case ในวงการกฎหมาย

สำหรับวงการกฎหมาย มีการนำเทคโนโลยี Gen A.I. มาปรับใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการร่างกฎหมาย สัญญา และเอกสารทางกฎหมายอื่น นอกจากนั้น ยังสามารถใช้ในการสนับสนุนงานที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ได้ไม่ว่าจะเป็นการช่วยสรุปการประชุมหรือสรุปเอกสารที่มีความยาวให้อยู่ในรูปแบบข้อความที่กระชับเข้าใจได้ง่าย หรือการช่วยนักกฎหมายในการสืบค้นข้อมูลกฎหมายทั้งในประเทศและต่างประเทศได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

ในต่างประเทศ เริ่มนำเครื่องมือ Gen A.I. มาใช้ในงานพัฒนากฎหมายของภาครัฐบ้างแล้ว มีกรณีศึกษาที่น่าสนใจจากสองประเทศ ได้แก่ ประเทศสิงคโปร์และประเทศบราซิล ในประเทศสิงคโปร์ กระทรวงกฎหมาย (Ministry of Law – MinLaw) ร่วมมือกับสำนักงานพัฒนาการสื่อสารสนเทศ (Infocomm Media Development Authority) จัดทำแผนพัฒนาด้านดิจิทัลให้กับนักกฎหมายทั้งภาครัฐและเอกชนในประเทศเพื่อสนับสนุนให้นักกฎหมายพัฒนาความสามารถและองค์ความรู้ได้รวดเร็วมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ในประเทศบราซิล สำนักงานอัยการสูงสุดของมลรัฐเซาเปาโล (Attorney General’s Office of São Paulo (AGU)) นำ GPT-4 มาช่วยอัยการในการอ่านเอกสารทางคดีที่ค้างอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลมากกว่า ๒๐ ล้านคดีสำหรับบ้านเรา ช่วงต้นเดือนมีนาคม ๒๕๖๗ ที่ผ่านมา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ร่วมมือกับ Microsoft เพื่อเปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่สำนักงาน ทั้งที่เป็นนักกฎหมายกฤษฎีกา และเจ้าหน้าที่ฝ่ายสนับสนุนได้ทดลองนำ CoPilot ซึ่งเป็น Gen A.I. ที่พัฒนามาบนพื้นฐานของ ChatGPT-4 มาใช้ในงานของสำนักงานฯ ใน ๓ โจทย์การทำงาน ดังนี้

โจทย์แรก คือการช่วยสรุปข้อมูลที่มีความซับซ้อนพบว่า เทคโนโลยี Gen A.I. ในปัจจุบันมีประสิทธิภาพในการสรุปข้อมูลกฎหมายที่มีความยาวให้เป็นข้อความสั้นทั้งในภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยมีการทดลองให้ระบบสรุปหลักการและเหตุผลของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ เปรียบเทียบกับกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป (EU General Data Protection Regulation) และให้แสดงผลการสรุปเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

โจทย์ที่สอง เป็นเรื่องการสังเคราะห์ข้อมูลกฎหมายเปรียบเทียบ โดยมีการทดลองให้ CoPilot หาข้อมูลกฎหมายเปรียบเทียบพร้อมทั้งแหล่งข้อมูลอ้างอิงเพื่อใช้ประกอบการร่างกฎหมายว่าด้วยเศรษฐกิจแพลตฟอร์มดิจิทัล ซึ่งระบบสามารถเลือกข้อมูลประกอบจากสหรัฐอเมริกา สาธารณรัฐประชาชนจีน และสหภาพยุโรป ซึ่งมีการออกกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับแพลตฟอร์มดิจิทัลพร้อมกับรายชื่อแหล่งข้อมูลอ้างอิงให้ได้อีกด้วย

โจทย์ของการทดลองสุดท้าย เป็นการทดลองนำข้อมูลกฎหมายมาแสดงผลในรูปแบบที่เข้าใจง่าย ซึ่ง CoPilot สามารถนำกฎหมายประเภทพระราชบัญญัติ เช่น พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ.๒๕๖๒ มาจัดเรียงและนำเสนอในรูปแบบ Powerpoint โดยแบ่งการนำเสนอสอดคล้องกับการแบ่งหมวดในกฎหมายดังกล่าว

การทดลองทั้งสามโจทย์ถือว่า Gen A.I. มีศักยภาพที่จะช่วยลดงานเชิงเอกสารและงานธุรการที่ใช้เวลานานลงเพื่อให้เจ้าหน้าที่สำนักงานสามารถใช้เวลาที่จำกัดในการพัฒนาเนื้อหาและกลไกของกฎหมายที่เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ในขั้นตอนต่อไปสำนักงานฯ จะขยายผลการทดลองด้วยการนำร่องใช้ Gen A.I. ในกระบวนการทำงานในบางส่วน โดยเฉพาะส่วนงานพัฒนากฎหมายที่ต้องใช้การค้นคว้าและเปรียบเทียบกฎหมายทั้งในประเทศและต่างประเทศ

ทั้งนี้ การนำเทคโนโลยีมาปรับใช้เพื่อยกระดับคุณภาพและประสิทธิภาพของการทำงานเป็นเรื่องจำเป็นไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ แต่ต้องดำเนินไปด้วยความรอบคอบและเข้าใจถึงผลดีและผลกระทบด้านอื่น ๆ เพื่อตอบสนองกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจที่มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว และเพื่อให้สามารถจัดทำร่างกฎหมายและให้ความเห็นทางกฎหมายที่แก้ไขปัญหาของประชาชน เพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันของภาคเอกชน ได้อย่างแท้จริง และยิ่งประโยชน์อย่างยิ่งยืนให้แก่ประเทศ

กองกฎหมายต่างประเทศ*

การประชุมเชิงปฏิบัติการด้านกฎหมาย เรื่อง การบริหารจัดการข้อมูลภาครัฐและการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (Government Data Management and Personal Data Protection) จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๑๘ - ๒๒ กันยายน ๒๕๖๖ ณ สถาบัน Civil Service College (CSC) ประเทศสิงคโปร์ สรุปผลการประชุม ดังนี้

๑. การบริหารจัดการข้อมูลภาครัฐ

ประเทศสิงคโปร์มีการบริหารจัดการบ้านเมืองที่มุ่งเน้นความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและการรักษาความน่าเชื่อถือของการบริการภาครัฐ โดยมีประชาชนเป็นศูนย์กลาง (One Trusted Public Service with Citizens at the Center) เมื่อการบริหารงานภาครัฐมีประชาชนและธุรกิจเป็นศูนย์กลาง ภาครัฐจึงต้องเปลี่ยนแปลงแนวทางการทำงานและการส่งมอบบริการ โดยสิงคโปร์มีการส่งมอบบริการด้วยดิจิทัลเป็นหลัก (digital to-the-core) ซึ่งการใช้ดิจิทัลและเทคโนโลยีทำให้หน่วยงานของรัฐสามารถส่งมอบบริการได้มากขึ้น โดยใช้ทรัพยากรต่าง ๆ น้อยลง อีกทั้งการใช้นวัตกรรมยังทำให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างแตกต่างและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ช่วยประหยัดเวลาให้ทั้งประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐ การดำเนินการสู่ความเป็นดิจิทัลของสิงคโปร์เริ่มต้นขึ้นในปี ค.ศ. ๑๙๘๑ ตั้งแต่การส่งเสริมให้มีการใช้คอมพิวเตอร์ในการให้บริการภาครัฐ (Computerisation) ซึ่งเน้นการจัดการข้อมูล (Data Hubs) มาจนถึงการมุ่งสู่ความเป็นดิจิทัล (Digitalisation) ในปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ในการเป็นประเทศอัจฉริยะ (Smart Nation) ของสิงคโปร์

แนวคิด Smart Nation ของสิงคโปร์ประกอบด้วย ๓ เสาหลัก ได้แก่

๑) **รัฐบาลดิจิทัล (Digital Government)** - หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก คือ GOVTECH (Government Technology Agency) ซึ่งก่อตั้งขึ้นโดยการปรับโครงสร้างหน่วยงานอิสระตามกฎหมาย (Statutory Board) ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงการสื่อสารและข้อมูล (Ministry of Communications and Information: MCI) มาอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักนายกรัฐมนตรี (Prime Minister Office: PMO) ในปี ค.ศ. ๒๐๑๖ ทำหน้าที่ส่งเสริมการให้บริการของภาครัฐ โดยอาศัยเทคโนโลยีเป็นตัวเชื่อมโยงและอำนวยความสะดวกในการทำงานแทนที่การติดต่อและเข้าถึงภาครัฐแบบเดิม เพื่อส่งมอบประสบการณ์ด้านบริการสาธารณะให้ดีขึ้น โดยมีโครงการที่สำคัญ เช่น โครงการเชื่อมโยงข้อมูลเพื่อการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัล (National Digital Identity: SingPass) กรอบการดำเนินการทางเทคนิคของรัฐบาลดิจิทัล (Digital Government Technical Framework: CODEX) เป็นต้น

๒) **สังคมดิจิทัล (Digital Society)** - หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก คือ กระทรวงการสื่อสารและข้อมูล (MCI) และ Infocomm Media Development Authority (IMDA) ซึ่งเป็นองค์กรภาครัฐของสิงคโปร์ที่รับผิดชอบด้านการพัฒนาและกำกับดูแลสื่อสารสนเทศต่าง ๆ ภายในประเทศ รวมถึงการสร้างโอกาสในการเจริญเติบโต คิดค้นนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่สามารถเป็นประโยชน์ต่อภาคธุรกิจได้ รวมทั้งทำหน้าที่ส่งเสริมให้ประชาชนใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยมีแรงผลักดัน

* เอกสุดา สารารบบริรักษ์ นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการพิเศษ ฝ่ายค้นคว้าและเรียบเรียงกฎหมาย (พฤษภาคม ๒๕๖๗)

ทางกลยุทธ์ที่สำคัญ ได้แก่ การเข้าถึงดิจิทัล (Digital Access) การให้ความรู้ด้านดิจิทัล (Digital Literacy) การมีส่วนร่วมทางดิจิทัล (Digital Participation) และการรวมความเป็นดิจิทัลโดยการออกแบบ (Digital Inclusion by Design)

๓) เศรษฐกิจดิจิทัล (Digital Economy) - หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก คือ IMDA โดยมีโครงการที่สำคัญ เช่น แผนการส่งเสริมภาคอุตสาหกรรมเข้าสู่ความเป็นดิจิทัล (Industry Digitalisation Plans) การเพิ่มกำลังคนที่มีความเชี่ยวชาญด้านดิจิทัล (Tech Skills Accelerator) และการส่งเสริม SME เข้าสู่ความเป็นดิจิทัล (SME Go Digital) หน่วยงานที่เป็นศูนย์กลางของรัฐบาลในการผลักดันสิงคโปร์ไปสู่ความเป็นดิจิทัล ประกอบด้วย ๓ หน่วยงานหลัก ได้แก่

๑) สำนักนายกรัฐมนตรี (PMO) ทำหน้าที่กำหนดแนวทางของนโยบายในภาพรวมต่อหน่วยงานของรัฐทุกหน่วย และประสานการดำเนินงานของกระทรวงต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับนโยบายทั่วไปของรัฐบาล ในฐานะเป็นหน่วยบริการสาธารณะหนึ่งเดียวเพื่อให้บริการประชาชน

๒) กองบริการสาธารณะ (Public Service Division: PSD) ซึ่งทำหน้าที่คล้ายกับคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) ของประเทศไทย เนื่องจากรับผิดชอบการบริหารทรัพยากรบุคคลภาครัฐ โดยกำหนดอัตรากำลังและนโยบายในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลภาครัฐ

๓) กระทรวงการคลัง (Ministry of Finance: MOF) ทำหน้าที่จัดการนโยบายด้านการคลังและโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศ รัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (e-Government) และการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ

การดำเนินการสู่ความเป็นดิจิทัลของสิงคโปร์อาศัยความร่วมมือของ ๓ หน่วยงานหลัก ซึ่งรับผิดชอบ ๓ ปัจจัยหลักของความสำเร็จ กล่าวคือ สำนักนายกรัฐมนตรี (ด้านนโยบาย): กองบริการสาธารณะ (ด้านทรัพยากรบุคคล): กระทรวงการคลัง (ด้านการเงิน) อันเป็นประเด็นสำคัญที่ไทยสามารถเรียนรู้แนวทางความสำเร็จนี้จากสิงคโปร์ได้

แผนการดำเนินการที่สำคัญในการผลักดันให้สิงคโปร์เป็น Smart Nation ได้แก่

๑) แผนแม่บทในระดับรัฐบาล ซึ่งมีระยะเวลา ๕ ปี โดยแผนแม่บทฉบับปัจจุบัน คือ “Digital Government Blueprint” ที่ใช้บังคับตั้งแต่ปี ค.ศ. ๒๐๑๘ - ๒๐๒๓

หลักการสำคัญ คือ การนำดิจิทัลเข้าไปเสริมสร้างแกนหลักของการดำเนินการ (Digital to the Core) และ

การให้บริการด้วยใจ (Serves with Heart) อันจะทำให้การให้บริการของภาครัฐแก่ประชาชนและภาคธุรกิจดียิ่งขึ้น โดยการใช้การส่งเสริมการบูรณาการด้านนโยบาย การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ และเทคโนโลยีตั้งแต่เริ่มต้น

ผลลัพธ์ - เพื่อให้ประชาชนและภาคธุรกิจได้รับการบริการที่ดีที่สุด โดยเน้นให้บริการสามารถใช้งานง่าย (Easy-to-use) การทำธุรกรรมโดยไม่ต้องใช้กระดาษ ไม่ต้องไปแสดงตนต่อหน้าเจ้าหน้าที่ และการจัดเตรียมข้อมูลให้แก่ภาครัฐเพียงครั้งเดียว (Seamless) เป็นบริการที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนและภาคธุรกิจ (Relevant) ตลอดจนมีความปลอดภัยและเชื่อถือได้ของข้อมูล (Secure and Reliable) - เพื่อให้เจ้าหน้าที่รัฐสามารถเข้าถึงข้อมูลและเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการทำงานของตนเองและการทำงานร่วมกับเจ้าหน้าที่รัฐในหน่วยงานอื่น อันจะนำไปสู่การให้บริการที่ดีขึ้น การมีประสิทธิภาพในการทำงานมากขึ้น เจ้าหน้าที่มีความรู้พื้นฐานด้านดิจิทัล และได้รับการอบรมด้านการจัดการข้อมูลและเทคโนโลยีดิจิทัล

๒) แผนกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารระดับชาติ (National Strategic ICT Plans) ซึ่งจะใช้บังคับทั้งการดำเนินการของภาครัฐและภาคเอกชน โดยแผนกลยุทธ์ระดับชาติฉบับปัจจุบัน คือ “Infocomm Media 2025” ที่ใช้บังคับตั้งแต่ปี ค.ศ. ๒๐๑๖ - ๒๐๒๕ ซึ่งมีหลักการสำคัญ คือ

๑. การใช้ประโยชน์จาก Big Data^๑ และเทคโนโลยีดิจิทัลขั้นสูง (advanced digital-age technologies)

๒. การส่งเสริมให้มีกรก่ล้ารับความเสี่ยงและความเต็มใจที่จะทดลองสิ่งใหม่

๓. การเชื่อมโยงผู้คนผ่าน IMDA ในการให้บริการด้านดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพในอนาคต ภาครัฐจำเป็นต้องมีฐานข้อมูลที่ครบถ้วนและเชื่อถือได้เป็นพื้นฐานในการดำเนินการ สิงคโปร์จึงมีการสร้างฐานข้อมูลขึ้นในช่วงปี ค.ศ. ๑๙๘๖ - ๑๙๙๑ เรียกว่า “Single Source of Truth” โดยมีข้อมูลที่สำคัญ ๓ ด้าน ได้แก่

๑) ข้อมูลส่วนบุคคล (Personal Data: People Hub) ซึ่งเป็นข้อมูลทั่วไปของบุคคล (ไม่ใช่ข้อมูลที่มีความอ่อนไหว) เช่น ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ หมายเลข Passport เป็นต้น หน่วยงานที่เป็นเจ้าของข้อมูลคือ กระทรวงมหาดไทย (Ministry of Home Affairs) โดยหน่วยงานที่ดูแลเกี่ยวกับการเข้าเมือง (Immigration and Checkpoints Authority : ICA)

^๑ Big Data คือ เทคโนโลยีและสถาปัตยกรรมไอทีรุ่นใหม่ที่ได้รับการออกแบบให้สามารถรองรับการเก็บ วิเคราะห์ และใช้งานข้อมูลที่หลากหลายประเภท ซึ่งเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและมีปริมาณมหาศาลได้ (สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล (depa), “เทคโนโลยีที่สำคัญในยุคดิจิทัล: รู้จักกับบิ๊กดาต้า”, สืบค้นจาก <https://www.depa.or.th/article-view/big-data-ecosystems>)

๒) ข้อมูลขององค์กรธุรกิจ (Entities Data: Establishment Hub) ซึ่งเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งองค์กรธุรกิจทั้งหมด เช่น เลขประจำตัวขององค์กรธุรกิจ (Unique Entity Number: UEN) ที่อยู่ ผู้ถือหุ้น เป็นต้น หน่วยงานที่เป็นเจ้าของข้อมูลคือ กระทรวงการคลัง โดยหน่วยงานกำกับดูแลด้านบัญชีและบริษัท (Accounting and Corporate Regulatory Authority: ACRA)

๓) ข้อมูลด้านที่ดิน (Geospatial Data: Land Hub) ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับที่ดินทั้งในรูปแบบแผนที่และที่ปรากฏในเอกสาร เช่น เขตที่ดิน ผู้เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดิน ถนน โครงข่ายสาธารณูปโภค เป็นต้น หน่วยงานที่เป็นเจ้าของข้อมูลคือ กระทรวงกฎหมาย (Ministry of Law) โดยหน่วยงานด้านที่ดินของสิงคโปร์ (Singapore Land Authority: SLA) ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่าข้อมูลแต่ละด้านจะอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของหนึ่งกระทรวง เพื่อให้ข้อมูลมีการรวมศูนย์อยู่ที่แหล่งเดียว

กรณีตัวอย่างของการดำเนินการสู่ความเป็นดิจิทัลของสิงคโปร์

๑. SingPass และ myinfo (ด้านข้อมูลส่วนบุคคล)

SingPass เริ่มใช้ในปี ค.ศ. ๒๐๐๓ ในฐานะแพลตฟอร์มเพื่อการตรวจสอบความถูกต้องทั่วไปสำหรับบริการของภาครัฐทางอิเล็กทรอนิกส์ทั้งหมด^๒ โดยการใช้รหัสประจำตัวของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (CPF PIN) ที่ประชาชนต้องใช้ทุกเดือน ทำให้สามารถจำเลขรหัสดังกล่าวได้ พัฒนามาเป็นแอปพลิเคชันเพื่อการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัล (National Digital Identity) และในปี ค.ศ. ๒๐๒๑ ได้มีการรวบรวมข้อมูลรัฐด้านอื่น ๆ เช่น หมายเลขบัตรประชาชน ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ เป็นต้น เข้ามาใน SingPass ด้วย เรียกว่าแอปพลิเคชัน myinfo

๒. UEN และ CorpPass (ด้านการจัดตั้งองค์กรธุรกิจ)

UEN คือ ระบบการระบุตัวตนของนิติบุคคล โดยการออกเลขประจำตัวนิติบุคคล (Identification number) ที่มีมาตรฐาน เพื่ออำนวยความสะดวกแก่การทำธุรกรรมออนไลน์กับหน่วยงานของรัฐทั้งหมด ได้รับการยอมรับโดยทุกหน่วยงานในปี ค.ศ. ๒๐๐๙ ซึ่งหน่วยงานต่าง ๆ จะแทนที่เลขประจำตัวนิติบุคคลของหน่วยงานด้วยเลขประจำตัวนิติบุคคลใหม่ที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน บริหารจัดการโดยหน่วยงานกำกับดูแลด้านบัญชีและบริษัท (ACRA)

CorpPass คือ ระบบการรับรองความถูกต้อง

ดิจิทัลสำหรับนิติบุคคลทุกประเภท (Authorisation system) เพื่อบริหารจัดการการเข้าถึงบริการดิจิทัลของพนักงานของนิติบุคคลในการทำธุรกรรมในนามนิติบุคคลนั้นกับหน่วยงานของรัฐบาลและหน่วยงานเอกชน (ที่เข้าร่วม) โดยวิธีการที่มีความปลอดภัย ทำให้หน่วยงานต่างๆ ไม่ต้องมีระบบ login และการรับรองความถูกต้องของตนเอง (การมีเลขประจำตัวและรหัสผ่านหลายอันสำหรับพนักงานหลายคนที่มีอำนาจในการทำธุรกรรมในนามของนิติบุคคล) แต่สามารถใช้บริการ CorpPass ให้รับรองความถูกต้องแทนได้รับการยอมรับโดยทุกหน่วยงานในปี ค.ศ. ๒๐๑๘ และบริหารจัดการโดย GOVTECH

๓. CORENET (ด้านที่ดิน)

CORNET เป็นแพลตฟอร์มในการยื่นคำขอทางอิเล็กทรอนิกส์และการอนุญาตก่อสร้างอาคาร และเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยการบูรณาการกระบวนการอนุญาตของหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐบาลไว้ที่แพลตฟอร์มเดียว ทำให้การดำเนินการพิจารณาของภาครัฐมีความรวดเร็วยิ่งขึ้น มีการกำหนดให้แจ้งผลการอนุญาตภายในระยะเวลา ๒๐ วัน โดยมีวัตถุประสงค์ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการหารือร่วมกันเพื่อให้ได้คำตอบเพียงหนึ่งเดียว (unify answer)

๔. OneService

แอปพลิเคชัน OneService ได้เริ่มใช้ในปี ค.ศ. ๒๐๑๕ มีลักษณะเป็นแพลตฟอร์มแบบครบวงจร (one-stop platform) ให้ประชาชนสามารถแจ้งประเด็นเล็ก ๆ น้อย ๆ (municipal issues) ที่อาจไม่ทราบว่าเป็นหน่วยงานใดของรัฐ เป็นผู้รับผิดชอบเรื่องดังกล่าว เช่น การจอดรถในที่ห้ามจอด ความสะอาด ทางเท้า และสวนสาธารณะ เป็นต้น แต่เมื่อแจ้งผ่าน OneService เรื่องดังกล่าวจะไปถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือสภาเมืองโดยตรง (No wrong door policy) ทำให้ประชาชนได้รับความสะดวกมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ยังมีระบบติดตามการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐดังกล่าวด้วย

๕. LifeSG

LifeSG เป็นแอปพลิเคชันที่พัฒนาขึ้นจากมุมมองของผู้ใช้ (ประชาชน) โดยจะอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงบริการทางดิจิทัลอย่างรวดเร็ว โดยการจัดระบบตามบริการที่ประชาชนต้องการจากภาครัฐในหลาย ๆ ช่วงเวลาที่สำคัญของชีวิต เช่น การศึกษา การแจ้งตาย เป็นต้น

ในปัจจุบัน ประเทศสิงคโปร์ยังคงมีการพัฒนาและปรับปรุงเพื่อมุ่งสู่ความเป็นดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง โดยการมีนโยบายที่ครอบคลุม (Inclusive policies) เพื่อ

^๒ Smart Nation, "National Digital Identity," Accessed: 23 October 2023. Available from: <https://www.smartnation.gov.sg/initiatives/strategic-national-projects/national-digital-identity/>

ลดความแตกต่างด้านดิจิทัลของประชาชนกลุ่มต่าง ๆ เช่น การจัดตั้ง SG Digital Office เป็นสำนักงานที่อยู่ภายใต้ องค์กร IMDA เพื่อเร่งให้เกิดการยอมรับด้านดิจิทัลและ ส่งเสริมความคิดริเริ่มของรัฐบาลในการสร้างสังคมดิจิทัล ที่ครอบคลุมประชาชนทุกกลุ่ม โดยเน้นที่ประชาชน ๒ กลุ่ม ที่มีความเสี่ยงเปรียบในด้านดิจิทัล ได้แก่ กลุ่มผู้สูงอายุที่มีอายุ มากกว่า ๖๐ ปี และกลุ่มหาบเร่แผงลอย

๒. การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล^๓

ประเทศสิงคโปร์แบ่งการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เป็น ๒ ภาคส่วน ได้แก่ ๑) การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ในภาครัฐ (Public Sector) และ ๒) การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในภาคเอกชน (Private Sector)

การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในภาครัฐ

“การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในภาครัฐ” เป็นการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลที่มีการแลกเปลี่ยนระหว่างหน่วยงานของรัฐ โดยสำนักงานประเทศอัจฉริยะและรัฐบาลดิจิทัลของสิงคโปร์ (Smart Nation and Digital Government Office: SNDGO) มีหน้าที่และอำนาจในการกำกับดูแล การจัดการและการคุ้มครองข้อมูลในภาครัฐ สำนักงานข้อมูลของรัฐบาล (The Government Data Office: GDO) จะกำหนดนโยบายและกฎเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดการข้อมูล และความปลอดภัยของข้อมูล จากนั้น GOVTECH จะตรวจสอบ การปฏิบัติตามนโยบายและกฎเกณฑ์ดังกล่าวของ หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งนี้ สำนักงานข้อมูลของรัฐบาล (GDO) และ GOVTECH จะร่วมกันบริหารจัดการและตรวจสอบในกรณีที่มีเหตุการณ์ไม่ปกติเกิดขึ้น อนึ่ง การจัดการและมาตรฐานการ คุ้มครองข้อมูลของรัฐบาลสิงคโปร์นั้นมีการพัฒนาการตามลำดับ ตั้งแต่ในทศวรรษที่ ๒๐๐๐ โดยในปี ค.ศ. ๒๐๐๑ สิงคโปร์มี การกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการจัดการและมาตรฐานการ คุ้มครองข้อมูลของรัฐบาลไว้ใน “คู่มือของรัฐบาลเกี่ยวกับ นโยบายในการจัดการข้อมูล” (Government Instruction Manual Policy on Data Management: IM8 PDM) จากนั้น ในปี ค.ศ. ๒๐๑๘ สิงคโปร์มีการใช้บังคับกฎหมายว่า ด้วยการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลในภาครัฐ ค.ศ. ๒๐๑๘ (Public Sector Governance Act 2018: PSGA) เพื่อกำกับดูแลการจัดการข้อมูลในภาครัฐ อีกทั้งอำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงาน ของรัฐเพื่อประโยชน์ในการกำหนดนโยบายและการ ส่งมอบบริการ และในปี ค.ศ. ๒๐๑๙ สิงคโปร์มีการตั้ง

คณะกรรมการตรวจสอบความปลอดภัยของข้อมูลในภาครัฐ (Public Sector Data Security Review: PSDSRC) เพื่อให้ คำแนะนำในการพัฒนาแผนงานความปลอดภัยของข้อมูล ของรัฐให้ดียิ่งขึ้น

นอกจากนี้ สิงคโปร์ยังมีการจัดทาระบบและกระบวนการ เกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อให้การดำเนินการแลกเปลี่ยน ข้อมูลระหว่างหน่วยงานของรัฐมีความปลอดภัย อีกทั้งมี การปลูกฝังวัฒนธรรมในการใช้ข้อมูลอย่างปลอดภัยให้แก่ เจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้ข้อมูลในลักษณะ ที่ปลอดภัยและมีความรับผิดชอบ เนื่องจากความเสียหาย ต่าง ๆ อันเกิดขึ้นจากการไม่ระมัดระวังในการใช้ข้อมูล นั้นย่อมส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือของภาครัฐอย่าง ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้

การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในภาคเอกชน

การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในภาคเอกชนจะอยู่ ภายใต้กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ค.ศ. ๒๐๑๒ (The Personal Data Protection Act (2012): PDPA) โดยมีการนำมาตรฐานการคุ้มครองข้อมูลตามที่ กำหนดไว้ในคู่มือของรัฐบาลเกี่ยวกับนโยบายในการจัดการ ข้อมูล (IM8 PDM) มากำหนดไว้ในกฎหมายฉบับนี้ด้วย โดยมีคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (Personal Data Protection Commission: PDPC) ซึ่งจัดตั้งขึ้นเมื่อ วันที่ ๒ มกราคม ค.ศ. ๒๐๑๓ ทำหน้าที่เป็นองค์กรหลัก ในการดำเนินการเรื่องการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล กำหนด นโยบายและดำเนินการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย PDPA ตลอดจนให้คำแนะนำและแนวทางในการคุ้มครอง ข้อมูลส่วนบุคคล และวินิจฉัยชี้ขาดกรณีมีข้อพิพาทเกิดขึ้น รวมทั้งเป็นตัวแทนรัฐบาลสิงคโปร์ในทางระหว่างประเทศ ในประเด็นเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

สาระสำคัญของกฎหมาย PDPA

กฎหมาย PDPA กำหนดให้การเก็บ รวบรวม ใช้ และเปิดเผย ข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งครอบคลุมทั้งในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ และไม้อิเล็กทรอนิกส์ เช่น อีเมล กระดาษ ต้องอยู่ภายใต้ การกำกับควบคุม ที่ต้องคำนึงถึงสิทธิของบุคคลในการ ป้องกันข้อมูลส่วนบุคคลของตนและความจำเป็นที่คาดหมายได้ ขององค์กรภาคเอกชนที่เก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผย ข้อมูลส่วนบุคคลได้อย่างเหมาะสม โดยมีขอบเขตการ บังคับใช้กับข้อมูลส่วนบุคคลในภาคเอกชนที่มีการดำเนินการ หรือมีกิจกรรมเกี่ยวกับการจัดการข้อมูลส่วนบุคคล ในประเทศสิงคโปร์ รวมทั้งผู้เป็นตัวกลางหรือให้บริการ

^๓ Smart Nation, “Government’s Personal Data Protection Laws and Policies,” Accessed: 23 October 2023. Available from: <https://www.smartnation.gov.sg/about-smart-nation/secure-smart-nation/personal-data-protection-laws-and-policies/#data-management-in-the-public-sector>

ในการจัดการข้อมูล ซึ่งต้องมีหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล การจำกัดการจัดเก็บข้อมูล การแจ้งการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล นอกจากนี้ กฎหมาย PDPA ยังได้กำหนดหลักการสำคัญในการโอนถ่ายข้อมูลระหว่างประเทศ โดยกำหนดให้ประเทศที่มีการโอนถ่ายข้อมูลระหว่างกันต้องมีมาตรฐานการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในระดับเดียวกันสำหรับนิยามคำว่า “ข้อมูลส่วนบุคคล” นั้น หมายถึงบรรดาข้อมูลไม่ว่าเป็นจริงหรือไม่ ซึ่งเป็นข้อมูลที่เกี่ยวกับบุคคลที่สามารถระบุหรือแสดงให้เห็นตัวบุคคลนั้นได้จากข้อมูลนั้นเองหรือจากการพิจารณาพร้อมกับข้อมูลอื่น ๆ ที่องค์กรเอกชนมีหรือสามารถเข้าถึงได้

หน้าที่การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลภายใต้กฎหมาย PDPA ที่สำคัญ ได้แก่

(๑) ความรับผิดชอบ (Accountability) ซึ่งเป็นหน้าที่ดำเนินการตามกฎหมาย PDPA รวมทั้งการจัดให้มีหลักฐานที่แสดงให้เห็นถึงการดำเนินการตามกฎหมาย เช่น การจัดให้มี “ผู้ทำหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล” (Data Protection Officer: DPO) เพื่อรับผิดชอบให้หน่วยงานหรือองค์กรในภาคเอกชนของตนปฏิบัติตามกฎหมาย PDPA และการกำหนดนโยบายและแนวทางที่จำเป็นต่อการปฏิบัติตามกฎหมาย PDPA รวมทั้งการพัฒนาเจ้าหน้าที่และแนวทางการรับเรื่องร้องเรียน

(๒) การให้ความยินยอม (Consent) โดยทั่วไปการให้ความยินยอมที่จะมีผลนั้น จะเป็นกรณีที่บุคคลยินยอมให้มีการใช้ข้อมูลส่วนบุคคลตามวัตถุประสงค์ที่ได้มีการแจ้งไว้กับเจ้าของข้อมูลนั้น โดยอาจทำเป็นหนังสือหรือด้วยวาจา ซึ่งไม่รวมถึงกรณีที่เป็นการให้ความยินยอมเพื่อให้ใช้ข้อมูลเกินไปกว่าความจำเป็นในการใช้ข้อมูลเพื่อที่จะได้รับสินค้าและบริการนั้น และความยินยอมต้องไม่ได้มาโดยวิธีการที่ทำให้เกิดการสำคัญผิดหรือการฉ้อฉล สำหรับกรณีที่กฎหมายถือว่าได้รับความยินยอมแล้ว เช่น ในบริเวณที่มีกล้องวงจรปิดจะมีการแจ้งเตือนให้ทราบวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งโดยสภาพไม่อาจปฏิเสธการเก็บและรวบรวมข้อมูลได้ นอกจากนี้ ยังมีหลายกรณีที่เป็นข้อยกเว้นหลักการให้ความยินยอม เช่น กรณีที่ต้องดำเนินการเมื่อเกิดเหตุอันเป็นอันตรายต่อชีวิต ความปลอดภัย หรือ

สุขภาพของบุคคล

(๓) หน้าที่ในการคุ้มครองป้องกัน (Protection) องค์กรเอกชนที่ครอบครองข้อมูลส่วนบุคคลมีหน้าที่ต้องควบคุมและจัดการข้อมูลที่อยู่ในความครอบครองที่เหมาะสมเพื่อป้องกันมิให้มีการนำข้อมูลไปใช้โดยผิดกฎหมาย

(๔) ข้อจำกัดในการถ่ายโอนข้อมูล (Transfer Limitation) หน่วยงานหรือองค์กรภาคเอกชนที่อยู่ภายใต้กฎหมาย PDPA หากจะมีการโอนถ่ายข้อมูลออกไปนอกประเทศ ประเทศปลายทางที่มีการรับโอนข้อมูลต้องมีมาตรฐานการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเทียบเท่ากับกฎหมาย PDPA ในประเทศสิงคโปร์ด้วย (มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง^๔ กำหนดให้องค์กรจะต้องไม่ถ่ายโอนข้อมูลส่วนบุคคลใด ๆ ไปยังประเทศหรือดินแดนภายนอกสิงคโปร์ เว้นแต่จะเป็นไปตามข้อกำหนดที่กำหนดภายใต้กฎหมายฉบับนี้) เพื่อให้แน่ใจว่าองค์กรมีมาตรฐานในการปกป้องข้อมูลส่วนบุคคลที่ถ่ายโอนซึ่งเทียบเคียงกับการคุ้มครองภายใต้กฎหมายนี้

ในส่วนรายละเอียดเกี่ยวกับข้อจำกัดในการถ่ายโอนข้อมูลตามกฎหมาย PDPA ได้กำหนดไว้ใน “กฎระเบียบคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ค.ศ. ๒๐๒๑” (The Personal Data Protection Regulations (2021)) ซึ่งเป็นกฎหมายลำดับรองที่ออกตามกฎหมาย PDPA มีสาระสำคัญประการหนึ่งเรื่องข้อกำหนดในการโอน โดยข้อ ๑๐ (๑^๕) กำหนดว่าเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของมาตรา ๒๖ แห่งกฎหมาย PDPA องค์กรที่จะถ่ายโอนข้อมูลต้องดำเนินการตามขั้นตอนที่เหมาะสมก่อนที่จะถ่ายโอนข้อมูลส่วนบุคคลของแต่ละบุคคลไปยังประเทศหรือดินแดนนอกสิงคโปร์ หลังจากวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ค.ศ. ๒๐๒๑ ทั้งนี้ เพื่อให้แน่ใจว่าผู้รับโอนข้อมูลส่วนบุคคลมีภาระผูกพันที่ต้องดำเนินการตามกฎหมาย เพื่อให้ข้อมูลส่วนบุคคลที่ถ่ายโอนมีมาตรฐานการคุ้มครองที่อย่างน้อยเทียบเคียงได้กับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลภายใต้กฎหมาย PDPA

(๕) การเข้าถึงและการแก้ไขข้อมูลให้ถูกต้อง (Access and Correction) เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลสามารถขอเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลของตน การเปิดเผยและวิธีการใช้ข้อมูลของตนต่อหน่วยงานหรือองค์กรเอกชนที่ครอบครองข้อมูลส่วนบุคคลของตนได้

^๔ Transfer of personal data outside Singapore 26.—(1) An organisation must not transfer any personal data to a country or territory outside Singapore except in accordance with requirements prescribed under this Act to ensure that organisations provide a standard of protection to personal data so transferred that is comparable to the protection under this Act

^๕ Requirements for transfer 10.—(1) For the purposes of section 26 of the Act, a transferring organisation must, before transferring an individual's personal data to a country or territory outside Singapore on or after 1 February 2021, take appropriate steps to ascertain whether, and to ensure that, the recipient of the personal data is bound by legally enforceable obligations (in accordance with regulation 11) to provide to the transferred personal data a standard of protection that is at least comparable to the protection under the Act.

(๖) การแจ้งเมื่อมีการละเมิดข้อมูล (Mandatory Data Breach Notification) ต้องมีการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๖.๑) การแจ้งต่อคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (PDPC) เมื่อการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง เช่น เป็นข้อมูลด้านสุขภาพหรือข้อมูลทางการเงิน หรือก่อให้เกิดการละเมิดตั้งแต่ ๕๐๐ ครั้งขึ้นไป

(๖.๒) การแจ้งต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่ถูกละเมิด เมื่อการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง เว้นแต่ได้มีการดำเนินการแก้ไขเพื่อมิให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง หรือข้อมูลส่วนบุคคลนั้นได้เข้ารหัสความปลอดภัยแล้ว

๓. การสร้างสภาพแวดล้อมทางไซเบอร์ที่ปลอดภัยและเชื่อถือได้

ประเทศสิงคโปร์มีนโยบายในการการสร้างสภาพแวดล้อมทางไซเบอร์ที่ปลอดภัยและเชื่อถือได้ โดยมีการจัดตั้งหน่วยงานระดับชาติ คือ “สำนักความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติสิงคโปร์” (Cyber Security Agency of Singapore: CSA) เพื่อสนับสนุนการพัฒนาาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนให้มีความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ที่ดียิ่งขึ้น โดยเป็นหน่วยงานที่พิจารณาภาพรวมทางเทคโนโลยีและดิจิทัล รวมทั้งมีการวางแผนงานและระบบต่าง ๆ เพื่อป้องกันการโจมตีทางไซเบอร์ให้กับหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานเอกชน ขนาดเล็ก เช่น ภาคราชการ องค์กรทางการบิน การสาธารณสุข ภาครัฐ อาชีพ การประปา และ SMEs รวมถึงการให้คำปรึกษาหรือคำแนะนำแก่ผู้ที่ถูกคุกคามทางไซเบอร์ ทั้งนี้ CSA เป็นหน่วยงานใหม่ที่ก่อตั้งมาประมาณ ๘ ปี

ประเทศสิงคโปร์มีภัยคุกคามทางไซเบอร์ ดังต่อไปนี้

(๑) ความพยายามในการล่อลวงด้วยการแจ้งอีเมลและข้อความ (Phishing) โดยประเทศสิงคโปร์มีความพยายามที่จะกำจัดการ Phishing โดยกำหนดให้มีระบบการรายงานอีเมลและข้อความที่น่าสงสัยผ่านหน่วยงานที่เรียกว่า Singapore Computer Emergency Response Team (SingCERT)

(๒) การเรียกค่าไถ่จากเหตุถูกโปรแกรมแรนซัมแวร์ โจมตีเข้ารหัสข้อมูลต่าง ๆ (Ransomware Incident) หากไม่จ่ายเงินค่าไถ่ก็ไม่สามารถใช้ไฟล์ข้อมูลต่าง ๆ ที่ถูกเข้ารหัสล็อกไว้ได้ รวมทั้งอาจมีการเผยแพร่หรือนำข้อมูลส่วนบุคคลไปขาย สำหรับการดำเนินการเพื่อป้องกันกรณี Ransomware ได้แก่ การจัดให้มีระบบการรักษาความปลอดภัย โดยควรมีการสำรองข้อมูลที่สำคัญอย่างสม่ำเสมอ

เพื่อให้ข้อมูลถูกโจมตีได้อย่าง สร้างและบำรุงระบบการรักษาความปลอดภัย รวมทั้งดำเนินการตามแผนตอบสนองต่อเหตุการณ์ทางไซเบอร์ (Incident Response Plan: IRP) และแผนการสื่อสารที่เกี่ยวข้องเป็นประจำ

(๓) การโจมตีระบบโครงสร้างทางไซเบอร์ (Infected Infrastructure) และการโจมตีเทคโนโลยีระบบปฏิบัติการ (Operational Technology: OT) การดำเนินการเพื่อป้องกันกรณี Infected Infrastructure ได้แก่ การหลีกเลี่ยงการดาวน์โหลดแอปพลิเคชันจากแหล่งที่มาหรือบุคคลที่ไม่รู้จัก การปรับปรุงความปลอดภัยทางไซเบอร์ของแต่ละองค์กรผ่านระบบเครื่องมือความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ต่าง ๆ (CSA's cybersecurity toolkits) ทั้งการสำรองข้อมูลการใช้โปรแกรมเพื่อความปลอดภัย รวมถึงการดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรการป้องกันทางไซเบอร์ที่จำเป็น และการดำเนินการกับองค์กรที่ได้รับเครื่องหมายรับรองความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ (Cyber Trust mark)

(๔) การโจมตีเว็บไซต์เพื่อเปลี่ยนแปลงข้อมูลที่เผยแพร่บนเว็บไซต์ (Website Defacements) สำหรับการดำเนินการเพื่อป้องกัน Website Defacements ได้แก่ การประเมินระบบป้องกันความมั่นคงทางไซเบอร์ของเว็บไซต์ผ่าน CSA's Internet Hygiene Portal (IHP) และการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การป้องกันการโจมตีทางไซเบอร์เพื่อป้องกันไม่ให้อุปกรณ์ถูกบุกรุกหรือนำไปใช้ในทางที่ผิดได้

(๕) ความปลอดภัยในห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain Security) ในทางธุรกิจ คู่สัญญาที่ทำหน้าที่จัดเก็บข้อมูลอาจมีการส่งข้อมูลไปจัดเก็บกับบริษัทหนึ่ง ซึ่งถือเป็นประเด็นความเสี่ยงทางไซเบอร์ที่สำคัญ (Third-party cyber risks) ซึ่งองค์กรส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการละเมิดกฎหมายที่เกิดขึ้นจากกรณีดังกล่าวมาก

(๖) ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) ผู้กระทำความผิดทางไซเบอร์มีการใช้ AI ในการกระทำความผิดที่มีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดผลกระทบมากยิ่งขึ้น เช่น การใช้ให้ AI ตรวจสอบช่องโหว่ของระบบ หรือทำการโจมตีทางไซเบอร์โดยอัตโนมัติการสร้างที่น่าเชื่อถือและความยืดหยุ่นของสภาพแวดล้อมทางไซเบอร์ (Cyberspace) ประกอบด้วย ๓ เสายุทธศาสตร์ ได้แก่

๑. เสายุทธศาสตร์ ที่ ๑ : การปกป้องระบบโครงสร้างพื้นฐานที่มีความสำคัญ (Protecting Critical Information Infrastructure) โดยการเสริมสร้างความปลอดภัยและความเข้มแข็งของโครงสร้างพื้นฐานทางดิจิทัลผ่านการดำเนินการเชิงกลยุทธ์ เช่น การใช้แนวทางการประสานงานด้านความปลอดภัยทางไซเบอร์ระดับชาติ

โดยมีการตรวจสอบระบบการรักษาความปลอดภัยและความเข้มแข็งทางไซเบอร์ของภาครัฐ การปกป้องหน่วยงานและระบบที่สำคัญ

ในสาขาศาสตร์ที่ ๑ จะครอบคลุมไปถึง**กฎหมายความปลอดภัยทางไซเบอร์ (Cybersecurity Act)** ซึ่งมีผลใช้บังคับในเดือนสิงหาคม ค.ศ. ๒๐๑๘ ทั้งนี้ ยกเว้นเรื่อง

การออกใบอนุญาตซึ่งมีผลใช้บังคับในเดือนเมษายน ค.ศ. ๒๐๒๒ กฎหมายฉบับนี้มีสาระสำคัญ ดังนี้

(๑) ปกป้องโครงสร้างพื้นฐานของข้อมูลที่สำคัญ โดยให้มีการให้บริการที่จำเป็นได้อย่างต่อเนื่อง กำหนดให้ผู้บริหารหน่วยงานต้องให้ความมั่นใจได้ว่าจะสามารถดำเนินการได้ตามมาตรฐาน และกำหนดความรับผิดชอบกรณีที่ไม่สามารถปกป้องข้อมูลได้

(๒) สอบสวนภัยคุกคามและเหตุการณ์ด้านความปลอดภัยทางไซเบอร์

(๓) การแบ่งปันข้อมูลระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

(๔) การออกใบอนุญาตของผู้ให้บริการความปลอดภัยทางไซเบอร์ โดยการทดสอบการเจาะหรือการเข้าถึงระบบและบริการของศูนย์ปฏิบัติการรักษาความปลอดภัย (SOC) ทั้งนี้ ที่ผ่านมาในสาขาศาสตร์ที่ ๑ ได้มีการหารือร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับชาติหลายภาคส่วน เพื่อเตรียมรับมือกับสถานการณ์ที่เลวร้ายที่สุดและร่วมกันหาทางแก้ไข โดยมีการวางระบบบริหารจัดการวิกฤตไซเบอร์แห่งชาติในการรองรับกับผลกระทบที่จะเกิดจากการโจมตีทางไซเบอร์ในประเทศสิงคโปร์ อีกทั้ง มีการทำโครงการร่วมกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อทำให้เกิดความมั่นใจว่า ระบบมีการเตรียมความพร้อมในการรับมือกับการโจมตีทางไซเบอร์ รวมถึงการสร้างความร่วมมือร่วมกันในการแบ่งปันข้อมูล

๒. สาขาศาสตร์ที่ ๒ : ความสามารถในการเข้าถึงโลกไซเบอร์ที่มีความปลอดภัยยิ่งขึ้น (Enable a Safer Cyberspace)

โดยการสร้างสภาพแวดล้อมทางดิจิทัลที่สะอาดและดี โดยการทำให้เกิดความมั่นคงปลอดภัยในโครงสร้างทางดิจิทัล อุปกรณ์ และแอปพลิเคชัน รวมทั้งปกป้องกิจกรรมทางไซเบอร์ และเพิ่มศักยภาพให้กับประชาชนให้เข้าใจโลกไซเบอร์เพื่อการมีวิถีชีวิตทางดิจิทัลที่ดีโดยดูแลความปลอดภัยทั้งของภาครัฐ และภาคเอกชน และมีการให้ความรู้กับประชาชนเกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์

ในการนี้กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA) มีความสำคัญกับยุทธศาสตร์ดังกล่าว โดยสำนัก

ความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ (CSA) คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (PDPC) และตำรวจ จะแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกันเพื่อทำความเข้าใจถึงสาเหตุและความเสียหายซึ่งเกิดจากการโจมตีดังกล่าว ซึ่งทั้ง CSA และ PDPC ได้ออกแนวทางในการคุ้มครองข้อมูลขององค์กรจากอาชญากรรมไซเบอร์และพัฒนาแผนการจัดการกรณีที่ข้อมูลมีการรั่วไหลของข้อมูล

๓. สาขาศาสตร์ที่ ๓ : การขยายความร่วมมือทางไซเบอร์ระหว่างประเทศ (Enhance International Cyber Cooperation)

การส่งเสริมให้มีโลกไซเบอร์ที่มั่นคงปลอดภัย เปิดกว้างเข้าถึงได้ สงบสุข และสามารถทำงานร่วมกันได้ โดยใช้แนวทางด้านการพัฒนาและการดำเนินการตามความสมัครใจซึ่งเป็นไปตามกฎหมายระหว่างประเทศ รวมทั้งการเสริมสร้างสถานะความปลอดภัยทางไซเบอร์สากลผ่านการสร้างขีดความสามารถทางไซเบอร์และการพัฒนามาตรฐานความปลอดภัยทางไซเบอร์ด้านเทคนิคให้สามารถทำงานร่วมกันได้ และการร่วมมือกันในระดับนานาชาติเพื่อต่อสู้กับภัยคุกคามทางไซเบอร์และอาชญากรรมทางไซเบอร์ที่เกิดขึ้นข้ามพรมแดน นอกจากนี้ ประเทศสิงคโปร์ยังส่งเสริมให้มีการพัฒนาความรู้ทางไซเบอร์ โดยพัฒนาบุคลากรด้านความปลอดภัยทางไซเบอร์ที่มีความสามารถเพื่อตอบสนองความต้องการด้านความปลอดภัยและเศรษฐกิจของประเทศ และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรและระบบเครื่องมือที่พัฒนาโดย CSA เพื่อสร้างความตระหนักรู้ทางไซเบอร์ทั่วทั้งองค์กร เป็นต้น

ศึกษาดูงาน: การจัดการข้อมูลส่วนบุคคลของ Grab (สำนักงานใหญ่) ผู้เข้าร่วมประชุมได้เข้าร่วมศึกษาดูงานการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับ Grab ซึ่งเป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่อยู่ในภาคเอกชน ทั้งส่วนที่เป็นข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไป ได้แก่ ชื่อ ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ รายละเอียดของยานพาหนะ และอีเมล ที่พนักงานขับรถให้แก่ Grab นอกจากนี้ ยังมีข้อมูลอีกส่วนหนึ่งที่เรียกว่า “Sensitive Personal Data” ได้แก่ ข้อมูลสุขภาพ ข้อมูลทางการเงิน ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรม ข้อมูลอันเกี่ยวกับอัตลักษณ์บุคคล ข้อมูลชาติพันธุ์ ซึ่งเป็นข้อมูลที่จัดอยู่ในประเภทข้อมูลส่วนบุคคลพิเศษที่ต้องได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิดและระมัดระวัง เพื่อป้องกันการสูญหาย การเข้าถึงโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือการเปิดเผยข้อมูลอันอาจก่อให้เกิดอันตราย เป็นต้น

หลักการเบื้องต้นในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (Data Privacy Basic Principles) Grab จะพิจารณาถึง

(๑) หลักกฎหมายพื้นฐานที่กำหนดกระบวนการอันเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลและการทำให้เกิดความมั่นใจว่าการจัดการข้อมูลดังกล่าวจะเป็นไปด้วยความเท่าเทียมและความโปร่งใส

(๒) ข้อจำกัดในการจัดเก็บข้อมูล กระบวนการ และการเก็บรักษาข้อมูล

(๓) หลักการจัดเก็บข้อมูลเท่าที่จำเป็น (Data Minimization) จะทำการจัดเก็บข้อมูลเท่าที่จำเป็น เกี่ยวข้องและไม่เกินความจำเป็น

(๔) Accuracy of Data เพื่อให้เกิดความมั่นใจในการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคล

(๕) หลักการจัดเก็บข้อมูลอย่างจำกัด (Data Storage Limits) โดยมีมาตรการในการเก็บรักษาข้อมูลที่ไม่ยาวนานเกินความจำเป็นตามวัตถุประสงค์ (Data Retention) เพื่อวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองข้อมูลและลดโอกาสการรั่วไหลของข้อมูล โดยทำการจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคลให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และมีระยะเวลาเก็บรักษาเท่าที่จำเป็น เมื่อหมดความจำเป็นของการเก็บรักษาก็จะลบหรือทำลายข้อมูลดังกล่าว

ศึกษาดูงาน: องค์กรพัฒนาเมือง (Urban Redevelopment Authority: URA) ผู้เข้าร่วมประชุมได้เข้าร่วมศึกษาดูงานการบริหารจัดการข้อมูลขององค์กรพัฒนาเมือง (URA) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับการวางแผนและการอนุรักษ์การใช้ที่ดินของสิงคโปร์ซึ่งที่ดินส่วนใหญ่ของประเทศเป็นของรัฐ โดย URA มีภารกิจในการทำให้สิงคโปร์เป็นเมืองใหญ่สำหรับการใช้ชีวิต ทำงาน และพักผ่อน (to make Singapore a great city to live, work and play) อีกทั้งมุ่งหมายที่จะสร้างเมืองที่มีชีวิตชีวาด้วยการวางแผนในระยะยาวและการใช้นวัตกรรม โดยมีความร่วมมือกับชุมชน ในการวางแผนการใช้ที่ดินของสิงคโปร์ URA มีการวางแผนทั้งในระยะกลางและระยะยาวเพื่อให้สามารถใช้ที่ดินซึ่งมีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด และเพื่อรับประกันว่าการใช้ที่ดินดังกล่าวจะตอบสนองต่อความจำเป็นของประชากรทั้งในปัจจุบันและอนาคต ทั้งนี้ในการสร้างสมดุลระหว่างข้อพิจารณาทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เป้าหมายของ URA คือ การทำให้สิงคโปร์มีความยั่งยืน การก่อให้เกิดสภาพแวดล้อมในการใช้ชีวิตที่มีคุณภาพ มีโอกาสในการเจริญเติบโต และมีงานสำหรับประชากร อีกทั้งเป็นการปกป้องภูมิทัศน์ที่สะอาดและพื้นที่สีเขียว^๖

ในการวางแผนการใช้ที่ดิน (Land use planning) จำเป็นต้องมีกระบวนการเชิงพื้นที่ก่อน สิงคโปร์จึง

ได้จัดทำแผนที่ one map (OneMap 3D.gov.sg) ขึ้นในปี ค.ศ. ๒๐๑๐ เพื่อใช้ตรวจสอบและอ้างอิงการใช้พื้นที่ทั้งหมด การวางแผนการใช้ที่ดินของสิงคโปร์นั้นมีการจัดทำเป็นสองส่วน ได้แก่ แผนระยะยาว (long-term plan) และแผนแม่บท (master plan) ดังนี้

๑) แผนระยะยาว (long-term plan) แผนระยะยาวคือ แผนการใช้ที่ดินซึ่งกำหนดแนวทางการพัฒนาของสิงคโปร์ในช่วงห้าสิบปีถัดไปหรือมากกว่านั้น โดยครอบคลุมการใช้ที่ดินและการขนส่งในเชิงยุทธศาสตร์ เพื่อรับประกันว่าจะมีที่ดินเพียงพอที่จะตอบสนองต่อความจำเป็นของประชากรในระยะยาว ซึ่งแผนการใช้ที่ดินในระยะยาวนั้นจะได้รับการทบทวนอย่างสม่ำเสมอ ก่อนหน้านี้แผนระยะยาวเรียกว่า “แผนแนวคิด” (concept plan) แผนแนวคิดฉบับแรกที่มีการจัดทำขึ้นในปี ค.ศ. ๑๙๗๑ นั้น เป็นเครื่องมือในการจัดโครงสร้างของเมืองและกำหนดแนวทางการพัฒนาเมืองในช่วงเวลาต่อ ๆ มา แผนแนวคิดฉบับล่าสุด คือ แผนแนวคิด ฉบับปี ค.ศ. ๒๐๑๑ ซึ่งมีการจัดทำขึ้นในช่วงปี ค.ศ. ๒๐๑๑-๒๐๑๓ โดยแผนแนวคิดดังกล่าวกำหนดยุทธศาสตร์ที่จะสนับสนุนการเจริญเติบโตของประชากรและเศรษฐกิจ ในขณะเดียวกันก็มีการรับประกันสภาพแวดล้อมที่มีคุณภาพสูงในการใช้ชีวิตให้แก่ชาวสิงคโปร์ทุกคน โดยมียุทธศาสตร์ต่าง ๆ ในการรักษาไว้ซึ่งสภาพแวดล้อมที่มีคุณภาพสูงในการใช้ชีวิต

๒) แผนแม่บท (master plan) แผนแม่บทคือ แผนระยะกลางซึ่งนำยุทธศาสตร์ที่ได้รับการกำหนดไว้ในแผนระยะยาวมาแปลงเป็นแผนที่มียรายละเอียดสำหรับการนำไปปฏิบัติ โดยมีภาระบูรณะละเอียดการใช้ที่ดินและความหนาแน่นที่ได้รับอนุญาตไว้ในแผนแม่บท ทั้งนี้ แผนแม่บทมุ่งหมายที่จะกำหนดแนวทางการพัฒนาของสิงคโปร์ในช่วงสิบปีถึงสิบห้าปีถัดไป ซึ่งแผนแม่บทนั้นจะได้รับการทบทวนในทุก ๆ ห้าปี แผนแม่บทฉบับล่าสุด คือ แผนแม่บทฉบับปี ค.ศ. ๒๐๑๙ โดยแผนแม่บทฉบับนี้ให้ความสำคัญกับการวางแผนพื้นที่สีเขียวที่มีความยั่งยืนร่วมกับพื้นที่ชุมชนและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่จัดสรรไว้ให้แก่ทุกคน รวมถึงมีการกำหนดยุทธศาสตร์เพื่อการฟื้นฟูสถานที่ต่าง ๆ และสร้างความสามารถในการตอบสนองต่อความจำเป็นในอนาคต โดยมีตัวอย่างการจัดเขตที่ดิน (zoning) ตามแผนแม่บท ฉบับปี ค.ศ. ๒๐๑๙^๗ เช่น (๑) การดูแลสุขภาพและการดูแลทางการแพทย์ (๒) สถาบันการศึกษา (๓) สถานที่ปฏิบัติศาสนกิจ (๔) กีฬาและสันทนาการ (๕) เกษตรกรรม

^๖ Urban Redevelopment Authority, “Our Planning Process,” Accessed: 14 October 2023. Available from: <https://www.ura.gov.sg/Corporate/Planning/Our-Planning-Process>

^๗ The Planning Act Master Plan Written Statement 2019, pp. 15, 17, 19.

● ส่วนสารสนเทศ

การทำงานโดยไม่พึ่งพาเทคโนโลยีอาจไม่เพียงพอสำหรับสถานการณ์โลกในปัจจุบันที่มีความเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เนื่องจากตลาดแรงงานกำลังมีการแข่งขันอย่างดุเดือดขึ้นในทุกวัน ดังนั้นการมี AI เข้ามาช่วยจึงทำให้ชีวิตในการทำงานมีความสะดวกรวดเร็ว ง่ายยิ่งขึ้น และยังคงประสิทธิภาพงานได้ดีเช่นเดิม วิวัฒนาการ AI ในรอบไม่กี่ปีที่ผ่านมาเติบโตไปอย่างก้าวกระโดดจาก AI ที่ใช้กับงานเฉพาะด้าน สู่เครื่องมือ AI ที่ช่วยจัดการงานที่ต้องใช้เวลานานให้สามารถร่นเวลาให้เร็วขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของคนทำงานออฟฟิศได้อย่างไม่น่าเชื่อ สำหรับ AI ที่ชาวออฟฟิศยุคดิจิทัลต้องห้ามพลาดมีอะไรบ้าง มาลองทำความรู้จักกันเพื่อเป็นผู้ช่วยจัดการสารพัดงานที่ไม่ต้องลงแรงให้เสียเวลาอีกต่อไป

- **AI chatbot** : เป็น AI กลุ่มที่ไม่ว่าชาวออฟฟิศหรือคนที่สนใจสายเทคโนโลยีต่างรู้จักกันดี เพราะมีมาให้เลือกใช้งานกันหลายเจ้า และที่สำคัญสามารถดาวน์โหลดมาทดลองใช้กันได้โดยไม่มีค่าใช้จ่าย เครื่องมือ AI ในกลุ่มนี้มักนิยมนำมาใช้ในการช่วยหาข้อมูล ถาม – ตอบ เรื่องที่สงสัย ช่วยวาง Concept เบื้องต้นของงานเขียนหรือเรื่องราวต่าง ๆ แล้วยังสามารถกำหนดบทบาทให้ AI ตอบคำถามในมุมมองบทบาทตามที่ต้องการได้ด้วย และนอกจากนี้ ยังช่วยแปลภาษาตรวจคำผิด และล้าจนถึงขนาดให้ช่วยเขียนงานได้ด้วย AI Chatbot ที่สายเขียนมักใช้และคุ้นเคยกัน ได้แก่ ChatGPT โดย AI มีความสามารถที่หลากหลายและฉลาด

เป็นอย่างมาก ปัจจุบัน ChatGPT ไม่เพียงแต่เป็นผู้ช่วยที่สามารถตอบคำถามได้เพียงเท่านั้น แต่ยังสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับอุตสาหกรรมที่หลากหลายด้วย Plug-in ตัวฟังก์ชันต่าง ๆ ทำให้เราสามารถอ่านกราฟ เขียนโค้ด หรือวิเคราะห์ข้อมูลจากข้อมูลที่เรอัปโหลดลงไปได้ ซึ่งการใช้ AI ได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นต้องมีการเขียน Prompt ที่ชัดเจนและครอบคลุม ก็เหมือนกับการถามคนทั่วไป หากเราถามคำถามที่ตรงจุดก็จะได้คำตอบที่ตั้งใจไว้นั่นเอง โดยการเรียนรู้การเขียน Prompt จะช่วยให้เราสามารถใช้งาน ChatGPT ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังมี AI Chatbot สัญชาติไทย Alisa ที่เป็นอีกทางเลือกให้ลองใช้งานกันด้วย

- **AI ช่วยจัดการงานรายวัน** : ทั้งการสรุปการประชุมหรือจัดตารางงาน ที่แม้เป็นงานเล็ก ๆ น้อย ๆ ง่าย ๆ แต่รวม ๆ กันแล้วใช้เวลาทำงานในแต่ละวันไม่น้อยเลยทีเดียว โดย AI ที่เข้ามาช่วยจัดการงานรายวัน ช่วยตัดสปีดการทำงานให้เราสามารถโฟกัสงานสำคัญ ๆ ได้ดีและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ก็จะมี Notion AI เป็นแอปพลิเคชันที่ครอบคลุมทั้งจัดโน้ตและการจัดการงาน ช่วยเพิ่มความ Productive ให้กับชีวิตของเรามากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการจัดตารางงาน รายการสิ่งที่ต้องทำหรือการจดบันทึกประจำวัน ข้อดีของ AI ตัวนี้คือสามารถใช้งานได้อย่างง่ายดายสะดวกในทุกอุปกรณ์ ไม่ว่าจะเว็บไซต์หรือแอปพลิเคชัน ใช้งาน Notion AI สามารถทำงานได้หลายรูปแบบ เช่น การช่วยร่าง

เนื้อหาเบื้องต้น โดยเริ่มต้นคือ การเคาะ Space แล้วเลือกหรือพิมพ์คำสั่งที่ต้องการ และเลือกหัวข้อที่ต้องการ นอกจากนี้ Notion ยังมีฟังก์ชันเสริมที่น่าสนใจมากมาย ไม่ว่าจะเป็น รองรับการเขียนโค้ดและการนำเข้าไฟล์เอกสารจาก Microsoft Word หรือ Google Doc ซึ่งสามารถจัดรูปแบบงานได้อย่างสวยงามเนื่องจากมีเทมเพลตมากมายให้เลือกใช้ตามวัตถุประสงค์

● **AI ช่วยออกแบบ** : งานออกแบบภาพงาน Presentation ที่เสียเวลาจัดหน้าให้สวยงามกว่าครั้งก่อนวัน จะถูกย่อระยะเวลาลงให้เร็วขึ้น ง่ายขึ้น ด้วย AI ที่ช่วยออกแบบ เช่น Canva จะช่วยให้ชีวิตในการออกแบบง่ายขึ้นด้วยเว็บไซต์ที่มีเทมเพลตมากมายให้เลือกใช้งาน สามารถลดเวลาในการออกแบบได้อย่างรวดเร็ว ในปัจจุบัน Canva ได้ออกแบบฟังก์ชันเสริมอีกคือ Canva AI เข้ามาให้ความฉลาดและใช้งานสะดวกเพิ่มขึ้นด้วยฟีเจอร์ที่น่าสนใจเกี่ยวกับการออกแบบภาพ เช่น Magic Presentation สร้างงานนำเสนอด้วยคีย์เวิร์ด ซึ่งผู้ใช้งานสามารถป้อนคำสั่ง ไอเดีย หรือคีย์เวิร์ดและสไลด์ฟรีเซนต์ที่ต้องการได้ภายในเวลาไม่กี่วินาที Magic Edit และ Magic Eraser เครื่องมือ Canva ที่ช่วยในการเพิ่ม เปลี่ยนแปลง หรือลบสิ่งต่าง ๆ ภายในรูปภาพเพียงแค่คลิกเมาส์ไปยังส่วนที่ต้องการและป้อนชุดคำสั่งที่ต้องการ

ส่วนสายการตลาดออนไลน์แนะนำควรมี Simplified เป็นผู้ช่วยเพราะ AI ตัวนี้สามารถช่วยงานออกแบบสร้างสรรค์คอนเทนต์บนโซเชียลมีเดียให้ออกมาตรงโจทย์ตรงใจทั้งหัวข้อและลูกคำ อีกทั้งยังช่วยตัดต่อวิดีโอได้ด้วย นอกจากนี้สายกราฟิกต้องไม่พลาดสำหรับ Midjourney ผู้ช่วยในการสร้างผลงานศิลปะโดยที่เราไม่ต้องวาดเอง ซึ่งสามารถถ่ายทอดออกมากลายเป็นภาพจริงได้ เพียงแค่ใส่รายละเอียดด้วยการบรรยายด้วยตัวอักษรเข้าไปเท่านั้นเราก็ได้ภาพตามที่ต้องการ

● **AI ช่วยทำงานให้มีประสิทธิภาพ** ไม่ใช่แค่ใช้เป็น แต่ต้องรู้จักข้อจำกัด แม้ว่า AI จะเข้ามาเป็นผู้ช่วยคนเก่งที่มากความสามารถและตอบโจทย์หลายด้าน แต่ชาวออฟฟิศ คนใช้งานก็ไม่ควรลืมนึกว่า AI ไม่ใช่มนุษย์ไม่สามารถ

ตอบสนองความต้องการของเราได้ทั้งหมด และมีข้อจำกัดในหลายเรื่องที่เราต้องรู้

● **AI ผู้ช่วยสร้าง Work-life Balance** ของชาวออฟฟิศ จากรายงานสุขภาพคนไทยปี ๒๕๖๖ สสส. พบว่าคนไทยใช้เวลามากกว่า ๑ ใน ๓ ของวันไปกับการทำงาน ซึ่งลักษณะของงาน สังคมการทำงาน และปริมาณมีผลต่อสุขภาพจิตของคนทำงาน ผลการศึกษาข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่าชาวออฟฟิศ คนทำงาน กำลังติดอยู่ในวังวน “Work ไร้ Balance” จากการต้องเสียเวลาทำงานยิบย่อยเอง จึงนับว่าเป็นข้อดีไม่น้อยที่คนทำงานจะรู้จักการใช้เครื่อง AI มาเป็นผู้ช่วยในการทำงาน โดยเฉพาะในงานยิบย่อยที่เสียเวลาในการจัดการมาก แต่ได้ผลงานหรือ Output ไม่มากเท่าที่ควรและยิ่งถ้าใช้งานอย่างเข้าใจตามข้อแนะนำ ก็จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานให้ดีขึ้น

AI ได้เข้ามาเป็นส่วนสำคัญในการช่วยให้เราทำงานได้เร็วขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ หลายคนอาจเกิดความคิดว่าแล้ววันหนึ่งเราจะถูกแทนที่ด้วย AI หรือไม่ หากเราเรียนรู้ที่จะพัฒนาและเรียนรู้ที่จะใช้งาน เราจะไม่ถูกแทนที่แต่กลับกัน AI Tools เหล่านี้จะช่วยให้ชีวิตการทำงานของเราง่ายขึ้นอย่างแน่นอน ซึ่งจะทำให้เราสามารถใช้เวลาที่เหลือจากการทำงานไปในกิจกรรมที่ชอบหรือพัฒนาตัวเองในทุกๆด้านอื่นๆ อีกมากมาย

ผู้จัดทำ : นางสาวศิริรัตน์ เมืองรี นักวิชาการคอมพิวเตอร์ชำนาญการ
: นายวรรณกร อินท่า นักวิชาการคอมพิวเตอร์

อ้างอิง

ความตกลงการค้าเสรีไทย - ศรีลังกา กับโอกาสการค้าและการลงทุนของไทย และการดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

สายทิพย์ สัตยญะวิ*

ปัจจุบันสถานการณ์การแข่งขันในตลาดโลกได้ทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น ไทยมีความจำเป็นที่ต้องพึ่งพิงการค้าระหว่างประเทศมากขึ้น การส่งออกถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทย การรักษาดุลการค้าที่มีอยู่เป็นเรื่องที่มีความสำคัญเพื่อให้กระแสเศรษฐกิจมีการหมุนเวียนไปอย่างต่อเนื่อง แต่การแสวงหาตลาดใหม่ในการขยายตลาดการค้าให้เพิ่มมากขึ้นเพื่อเป็นการเพิ่มโอกาสในการส่งออกสินค้าและบริการเป็นสิ่งที่สำคัญควบคู่ขึ้นมา การเปิดเสรีทางการค้าเป็นเครื่องมือสำคัญประการหนึ่งในการเพิ่มช่องทางการค้าในกระแสเศรษฐกิจโลกที่เป็นที่น่าจับตามองเป็นอย่างมาก หลายประเทศได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการเปิดเสรีทางการค้า และได้ดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศผ่านการเปิดเสรีทางการค้าทั้งในรูปแบบทวิภาคีและพหุภาคี

สำหรับประเทศไทยการมองหาประเทศคู่ค้าใหม่ ๆ เป็นเรื่องที่มีความท้าทายอย่างยิ่งในการเพิ่มโอกาสทางการค้าและการลงทุนให้มากยิ่งขึ้น และหนึ่งในภูมิภาคที่ไทยได้ให้ความสนใจ คือ ภูมิภาคเอเชียใต้ ที่แม้ว่าในภูมิภาคนี้ไทยได้มีการทำความตกลงเขตการค้าเสรี ไทย - อินเดีย (Thailand-India Free Trade Agreement: TIFTA) ซึ่งมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๔๗^๑ มาแล้วก็ตาม แต่ศรีลังกาซึ่งเป็นประเทศที่ตั้งอยู่ในภูมิภาคเดียวกันนั้นถือเป็นประเทศที่มีความน่าสนใจไม่น้อย ทั้งในด้านภูมิประเทศที่ตั้งอยู่ในมหาสมุทรอินเดียและมียุทธศาสตร์ทางการค้าที่สำคัญที่สามารถส่งสินค้าที่ผลิตขึ้นในประเทศศรีลังกาไปยังประเทศต่าง ๆ ทั้งเอเชียใต้และยุโรป ด้านทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมไปด้วยอัญมณีที่มีชื่อเสียงและสัตว์น้ำที่มีเป็นจำนวนมาก ด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศระหว่างไทยและศรีลังกาที่มีความสัมพันธ์อันดีมาอย่างยาวนานและการเป็นประเทศที่นับถือศาสนาพุทธจึงไม่เกิดอุปสรรคด้านวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน รวมถึงการมีแรงงานที่อยู่ในวัยทำงานจำนวนมากและมีค่าจ้างแรงงานที่ต่ำ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการดึงดูดให้มีการลงทุน ในภาพรวมของศรีลังกาดังที่กล่าวมานั้นจึงเป็นปัจจัย

สนับสนุนให้ศรีลังกาเป็นประเทศที่มีความเหมาะสมในการทำธุรกิจร่วมกับไทย ทั้งสองประเทศจึงได้ดำเนินนโยบายที่จะจัดให้มีการทำความตกลงการค้าเสรีระหว่างกันมาตั้งแต่ปี ๒๕๖๑ และได้จัดทำความตกลงการค้าเสรีระหว่างราชอาณาจักรไทยและสาธารณรัฐสังคมนิยมประชาธิปไตยศรีลังกา (Free Trade Agreement between the Kingdom of Thailand and the Democratic Socialist Republic of Sri Lanka) ขึ้นในปี ๒๕๖๗ นี้

๑. แนวความคิดเขตการค้าเสรี (Free Trade Area) และความตกลงการค้าเสรี (Free Trade Agreement: FTA)

๑.๑ เขตการค้าเสรี (Free Trade Area)^๒ เป็นการรวมกลุ่มเศรษฐกิจโดยมีเป้าหมายเพื่อลดภาษีศุลกากรระหว่างกันภายในกลุ่มลงให้เหลือน้อยที่สุดหรือเป็นร้อยละศูนย์ และใช้อัตราภาษีปกติที่สูงกว่ากับประเทศนอกกลุ่ม โดยแนวคิดนี้เกิดขึ้นนับตั้งแต่ภายหลังสงครามโลก ครั้งที่ ๑ ที่เกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำทั่วโลก (Great Depression)^๓ ทำให้นานาประเทศดำเนินนโยบายปกป้องการค้าและมาตรการกีดกันทางการค้า เช่น การตั้งกำแพงภาษี การสนับสนุนการส่งออก การกำหนดโควตาการนำเข้า เพื่อให้เกิดความได้เปรียบทางการค้าแก่ประเทศของตน และภายหลังสงครามโลก ครั้งที่ ๒ ได้มีข้อเสนอต่อคณะกรรมการเตรียมการร่างกฎบัตรฮาวาน่า โดยมีการเสนอเขตการค้าเสรีเป็นข้อยกเว้นของหลักชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์เพิ่มเติมจากกรณีสหภาพศุลกากรและสิทธิพิเศษลักษณะต่าง ๆ โดยเขตการค้าเสรีถือเป็นการจัดตั้งกลุ่มเศรษฐกิจตาม Article 24 แห่ง The General Agreement on Tariffs and Trade (GATT 1947) ที่กำหนดให้กลุ่มเศรษฐกิจ มี ๓ รูปแบบ ได้แก่ สหภาพศุลกากร (Custom Union) เขตการค้าเสรี (Free Trade Area) และข้อตกลงชั่วคราวก่อนที่จัดตั้งสหภาพศุลกากรหรือเขตการค้าเสรี (Interim Agreement) โดยจะต้องดำเนินการภายใต้หลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามที Article ๒๔ แห่ง The General Agreement on Tariffs and Trade

* นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการพิเศษ ฝ่ายแปลและให้ความเห็น กองกฎหมายต่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^๑ <https://www.dft.go.th/th-th/DFT-Service/ServiceData-Information/dft-service-data-privilege/Detail-dft-service-data-privilege/ArticleId/429/th-ind-trade>

^๒ สืบค้นเมื่อวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๗ <https://www.dtn.go.th/th/content/categories/index/id/28>, สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๗

^๓ โกวิท ชาญวิทย์พงศ์, “การวิเคราะห์ทางกฎหมายและทางเศรษฐศาสตร์ของการทำหนังสือสัญญาตามตรา ๑๔๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ กรณีความตกลงว่าด้วยการค้าเสรี (Free Trade Agreement)”, วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๔, น. ๑๒๕.

(GATT 1947) กำหนด ซึ่งเขตการค้าเสรีได้ปรากฏอย่างชัดเจน ใน Article 24 (8) (b)^๔ แห่ง The General Agreement on Tariffs and Trade (GATT 1947) ที่กำหนดให้เขตการค้าเสรีเป็นการกำหนดกลุ่มทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศสมาชิกต่าง ๆ ซึ่งมีเป้าหมายในการลดและขจัดอุปสรรคทางการค้า ทั้งที่เป็นภาษีศุลกากรและไม่ใช่อัตราภาษีศุลกากรเท่านั้น โดยแต่ละประเทศสามารถกำหนดอัตราภาษีค่าธรรมเนียม และจำกัดทางการค้าที่ใช้กับประเทศที่มีได้เป็นสมาชิกเขตการค้าได้โดยอิสระ แต่อัตราหรือระดับของภาษีค่าธรรมเนียมและข้อจำกัดทางการค้าจะต้องไม่สูงหรือเข้มงวดกว่าเดิมก่อนที่จะมีการเข้าร่วมการจัดตั้งเขตการค้าเสรี

๑.๒ ความตกลงการค้าเสรี (Free Trade Agreement: FTA)^๕ เป็นการเจรจาจัดทำความตกลงทางการค้า ทั้งระหว่าง ๒ ประเทศ (ทวิภาคี) หลายประเทศ (พหุภาคี) หรือระหว่างประเทศในกลุ่มภูมิภาค (Regional Integration) มีวัตถุประสงค์หลักในการเปิดเสรีด้านสินค้า (Goods) และด้านบริการ (Service) ระหว่างกัน โดยเป็นการลดอุปสรรคทางภาษีศุลกากรและการค้าร่วมกันเพื่อให้สินค้าและบริการของประเทศคู่เจรจาสามารถเข้าถึงตลาดภายในของอีกฝ่ายหนึ่งได้ โดยไม่ต้องไม่มีการแทรกแซงการค้าและให้ความช่วยเหลือแก่ภาคธุรกิจ อันเป็นการลดการกีดกันทางการค้า ขจัดหรือลดอุปสรรคทางการค้าในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งการจัดทำความตกลงการค้าเสรีนี้ก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งในด้านการค้าและการลงทุนแก่ประเทศคู่ค้าโดยเป็นการเพิ่มโอกาสทางการค้าทั้งการรักษาตลาดเดิมที่มีอยู่และการขยายช่องทางการค้าในตลาดใหม่ การลดอุปสรรคทางการค้าในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งที่เป็นภาษีและมาตรการที่มีไม่ใช่อัตราภาษีศุลกากรให้เหลือน้อยที่สุด การลดการพึ่งพาสิทธิพิเศษด้านการค้า การดึงดูดนักลงทุนต่างชาติเพื่อให้เข้ามาลงทุนในประเทศ และการสนับสนุนให้มีการลงทุนในต่างประเทศที่เป็นประเทศคู่ค้า อันทำให้การค้าสามารถขยายตัวได้เพิ่มมากขึ้น รวมถึงการสร้างบรรยากาศในการลงทุนอันเป็นการดึงดูดนักลงทุนให้เข้ามาลงทุนในประเทศมากยิ่งขึ้น รวมถึงการสร้างพันธมิตรทางด้านเศรษฐกิจระหว่างประเทศคู่ค้าอันเป็นการเพิ่มบทบาทและอำนาจต่อรองในเวทีโลกให้แข็งแกร่งมากยิ่งขึ้น

ประเทศไทยเองได้เห็นถึงประโยชน์ของการจัดทำความตกลงการค้าเสรีโดยได้เริ่มจัดทำความตกลงการค้าเสรี ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๖ และนับจนถึงปัจจุบันไทยได้จัดทำความตกลงการค้าเสรี รวมทั้งสิ้น ๑๕ ฉบับ^๖ ดังนี้ (๑) FTA ไทย-ออสเตรเลีย (Thailand - Australia Free Trade Agreement: TAFTA) (๒) FTA ไทย-นิวซีแลนด์ (Thailand - New Zealand Closer Economic Partnership Agreement: TNZFTA) (๓) FTA ไทย-ญี่ปุ่น (Japan - Thailand Economic Partnership Agreement: JTEPA) (๔) FTA ไทย-อินเดีย (Thailand - India Free Trade Agreement) (๕) FTA ไทย-เปรู (Framework Agreement on Closer Economic Partnership between Thailand and Peru) (๖) FTA ไทย-ชิลี (Thailand - Chili Free Trade Agreement: TCFTA) (๗) ความตกลงการค้าสินค้าอาเซียน (ASEAN Trade in Goods Agreement: ATIGA) (๘) อาเซียน-จีน (ASEAN - China Free Trade Agreement: ACFTA) (๙) อาเซียน-อินเดีย (ASEAN - INDIA Free Trade Agreement: AIFTA) (๑๐) อาเซียน - ญี่ปุ่น (ASEAN - Japan Comprehensive Economic Partnership: AJCEP) (๑๑) อาเซียน-เกาหลีใต้ (ASEAN - Korea Free Trade Agreement: AKFTA) (๑๒) อาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ (ASEAN - Australia - New Zealand Free Trade Agreement: AANZFTA) (๑๓) อาเซียน-ฮ่องกง (ASEAN - Hongkong Free Trade Agreement) (๑๔) ความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (Regional Comprehensive Economic Partnership: RECP) ระหว่าง ๑๐ ชาติสมาชิกอาเซียน กับ ๕ ประเทศคู่เจรจา และ (๑๕) FTA ไทย-ศรีลังกา (Thailand - Sri Lanka Free Trade Agreement: SLTFTA) ซึ่งเป็นฉบับล่าสุด

๒. ความตกลงการค้าเสรีระหว่างราชอาณาจักรไทยและสาธารณรัฐสังคมนิยมประชาธิปไตยศรีลังกา (Free Trade Agreement between the Kingdom of Thailand and the Democratic Socialist Republic of Sri Lanka)

การทำความตกลงการค้าเสรีระหว่างไทยกับประเทศในแถบเอเชียมีด้วยกันหลายประเทศดังกล่าวที่กล่าวมา

^๔ Article XXIV: Territorial Application - Frontier Traffic - Customs Unions and Free-trade Areas

๑๑๑

8. For the purposes of this Agreement:

๑๑๑

๑๑๑

๑๑๑

(b) A free-trade area shall be understood to mean a group of two or more customs territories in which the duties and other restrictive regulations of commerce (except, where necessary, those permitted under Articles XI, XII, XIII, XIV, XV and XX) are eliminated on substantially all the trade between the constituent territories in products originating in such territories.

๑๑๑

๑๑๑

^๕ อรุณ ทวีธรรม, “บทความวิจัย แนวทางการจัดทำความตกลงการค้าเสรี (เอฟทีเอ) เพื่อนำไทยสู่การเป็นศูนย์กลางการค้าและการลงทุนในภูมิภาค”, วารสารรัฐศาสตร์ ปีที่ ๖๔, ฉบับที่ ๒ พฤษภาคม-สิงหาคม ๒๕๖๕, น.๑๔

^๖ สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม, “ความตกลงการค้าเสรี (FTA): ทางเลือก-ทางรอด เศรษฐกิจอุตสาหกรรมไทยหลังยุค Covid-19?”, วารสาร OIE SHARE ปีที่ ๑๐, ฉบับที่ ๑๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๔, น.๔

ข้างต้น ซึ่งประเทศในภูมิภาคเอเชียใต้ที่ผ่านมายังไทยได้มีการจัดทำความตกลงการค้าเสรีกับประเทศอินเดีย ในชื่อว่า “ความตกลงเขตการค้าเสรีไทย-อินเดีย” (Thailand - India Free Trade Agreement)^๗ เริ่มมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๔๗ ประกอบกับในช่วงที่ผ่านมากู้ค่าหลักของ ไทยในการทำ FTA เช่น สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป ญี่ปุ่น มีอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในระดับต่ำจึงมีความจำเป็นต้องแสวงหาคู่ค้าใหม่เพื่อขยายโอกาสในทางการค้า และการลงทุน การมองหาประเทศคู่ค้าใหม่ในภูมิภาคแถบ เอเชียใต้อย่างศรีลังกาจึงเป็นประเทศหนึ่งที่ทำให้ความ สนใจ เนื่องจากศรีลังกาเป็นตลาดใหม่ที่กำลังขยายตัวและ สามารถเป็นประตูเชื่อมโยงไทยไปยังประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาค เอเชียใต้ได้ ประกอบกับเมื่อพิจารณาการดำเนินการในอดีต ที่ผ่านมาระหว่างไทยและศรีลังกาได้มีการเจรจาภายใต้กรอบ ความริเริ่มแห่งอ่าวเบงกอลสำหรับความร่วมมือหลากหลาย สาขาวิชาการและเศรษฐกิจ (Bay of Bengal Initiative for Multi-Sector Technical and Economic Cooperation: BBIMSTEC)^๘ ซึ่งเป็นกรอบความร่วมมือทางวิชาการและ เศรษฐกิจระหว่าง ๗ ประเทศในอ่าวเบงกอล ประกอบด้วย บังกลาเทศ ภูฏาน อินเดีย เมียนมาร์ เนปาล ศรีลังกา และ ไทย โดยสาขาความร่วมมือของ BIMSTEC มี ๑๔ สาขา เช่น การค้าและการลงทุน เทคโนโลยี คมนาคม พลังงาน ท่องเที่ยว ประมง เกษตร วัฒนธรรม การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ อันทำให้ศรีลังกาเป็นประเทศที่ไทยให้ความสนใจในการทำ FTA ด้วย และในปี ๒๕๖๑ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๖๑ เห็นชอบร่างกรอบการเจรจาความ ตกลงการค้าเสรีไทย - ศรีลังกา^๙ เพื่อใช้เป็นแนวทางใน การเจรจาจัดทำความตกลงการค้าเสรีไทย - ศรีลังกา แบบ ครอบคลุมกว้าง (Comprehensive) มีสาระสำคัญครอบคลุม ทั้งด้านการค้าสินค้า การค้าบริการ การลงทุน และความ ร่วมมือทางเศรษฐกิจ รวม ๒๐ ประเด็น ได้แก่ (๑) การค้า สินค้า (๒) พิธีการศุลกากร (๓) กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า (๔) มาตรการปกป้องและมาตรการเยียวยาด้านการค้า (๕) มาตรการปกป้องดุลการชำระเงิน (๖) มาตรการสุข อนามัยและสุขอนามัยพืช (๗) อุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้า (๘) ความร่วมมือและการอำนวยความสะดวกทางการค้า (๙) การค้าบริการ (๑๐) การลงทุน (๑๑) ทรัพย์สินทาง ปัญญา (๑๒) การแข่งขัน (๑๓) พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (๑๔) การจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ (๑๕) สิ่งแวดล้อม (๑๖) แรงงาน (๑๗) การคุ้มครองผู้บริโภค (๑๘) การระงับข้อพิพาทระหว่างรัฐ

(๑๙) ความโปร่งใส และ (๒๐) เรื่องอื่น ๆ โดยได้มีการ ประกาศเปิดการเจรจาขึ้นครั้งแรกในวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๑ และเริ่มการเจรจาครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๑ อย่างไรก็ตาม ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ศรีลังกาได้ขอเลื่อน การประชุมเจรจาออกไปอย่างไม่มีกำหนดทำให้การเจรจา หยุดชะงักลง ต่อมา ในเดือนธันวาคม ๒๕๖๕ ศรีลังกาได้ แสดงความพร้อมที่จะรื้อฟื้นการเจรจาความตกลงการค้า เสรีไทย - ศรีลังกา ต่อไป และได้เริ่มกลับมาทำการเจรจา อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งสิ้นจำนวน ๙ ครั้ง โดยในการประชุม เจรจากรั้งที่ ๙ ระหว่างวันที่ ๑๘ - ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๖ ไทย และศรีลังกาสามารถได้ข้อสรุปร่วมกันในการจัดทำความ ตกลงการค้าเสรีไทย - ศรีลังกา และในวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ ได้มีการลงนามความตกลงการค้าเสรีระหว่าง ราชอาณาจักรไทยและสาธารณรัฐสังคมนิยมประชาธิปไตย ศรีลังกา (Free Trade Agreement between the Kingdom of Thailand and the Democratic Socialist Republic of Sri Lanka) ณ สำนักเลขาธิการประธานาธิบดีศรีลังกา กรุงโคลัมโบ นับได้ว่าความตกลงฉบับดังกล่าวเป็น FTA ฉบับแรกของปี พ.ศ. ๒๕๖๗ ทำให้ปัจจุบันไทยมีความตกลงการค้า เสรี (FTA) รวมทั้งสิ้นจำนวน ๑๕ ฉบับ^{๑๐} กับ ๑๙ ประเทศ

ความตกลงการค้าเสรีระหว่างราชอาณาจักรไทยและ สาธารณรัฐสังคมนิยมประชาธิปไตยศรีลังกา ประกอบด้วย ๑๔ บท และ ๙ ภาคผนวก ได้แก่ อาร์มภบท (Preamble) บทที่ ๑ วัตถุประสงค์และคำนิยามทั่วไป (Objectives and General Definitions) บทที่ ๒ การค้าสินค้า (Trade in Goods) บทที่ ๓ กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า (Rule of Origins) บทที่ ๔ พิธีการศุลกากรและการอำนวยความสะดวก ทางการค้า (Customs Procedures and Trade Facilitation) บทที่ ๕ มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (Sanitary and Phytosanitary Measures) บทที่ ๖ กระบวนการตรวจสอบ และรับรอง (Standards, Technical Regulations, and Conformity Assessment Procedures) บทที่ ๗ การเยียวยาทางการค้า (Trade Remedies) บทที่ ๘ การค้า บริการ (Trade in Services) บทที่ ๙ การลงทุน (Investment) บทที่ ๑๐ ทรัพย์สินทางปัญญา (Intellectual Property Rights) บทที่ ๑๑ ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ (Economic Cooperation) บทที่ ๑๒ ความโปร่งใส (Transparency) บทที่ ๑๓ การระงับข้อพิพาท (Dispute Settlement) บทที่ ๑๔ สถาบันและบทบัญญัติสุดท้าย (Institutional and Final Provisions) และภาคผนวก ประกอบด้วยตาราง

^๗ <https://www.dft.go.th/th-th/DFT-Service/ServiceData-Information/dft-service-data-privilege/Detail-dft-service-data-privilege/ArticleId,> สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๖๗

^๘ <https://business.mfa.go.th/th/content/42516,> สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๖๗

^๙ https://resolution.soc.go.th/?prep_id=99328462, สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๖๗

^{๑๐} <https://www.dtn.go.th/th/content/category/detail/id/22/iid/12727,> สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๗

ข้อผูกพันทางภาษีของไทยและศรีลังกา ข้อกำหนดสำหรับหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า กฎเฉพาะรายสินค้า ตารางข้อผูกพันเฉพาะสำหรับการค้าบริการของไทยและศรีลังกา ตารางข้อสงวนการเปิดเสรีการลงทุนของไทยและศรีลังกา หนังสือสารณะ โดยมีสาระสำคัญเป็นการตกลงกันที่จะเปิดเสรีทางการค้า ซึ่งครอบคลุมเรื่องการค้าสินค้าโดยลดหรือยกเลิกอากรศุลกากร กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า มาตรการสุขอนามัย และสุขอนามัยพืช การขจัดอุปสรรคทางการค้า อุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้า มาตรการเยียวยาด้านการค้า การค้าบริการ การลงทุน ทฤษฎีสินค้าทางปัญญาความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ความโปร่งใส และการระงับข้อพิพาท ทั้งนี้ ความตกลงนี้จะมีผลใช้บังคับในวันที่สามสิบหลังจากไทยและศรีลังกาได้แจ้งว่ามีกระบวนกรภายในประเทศที่จำเป็นสำหรับการมีผลใช้บังคับของความตกลงดังกล่าวแล้วเสร็จ^{๑๑} และภายหลังจากการมีผลใช้บังคับของความตกลงแล้วจะมีการจัดตั้งคณะกรรมการการค้าเสรี^{๑๒} (Free Trade Commission) เพื่อทำหน้าที่ทบทวนการปฏิบัติตามความตกลงนี้ โดยไทยและศรีลังกาจะต้องทบทวนความตกลงฉบับนี้ในปีที่ ๕ หลังจากปีที่ความตกลงมีผลใช้บังคับและทุก ๆ ๕ ปี ต่อจากนั้น นอกจากนี้ ความตกลงดังกล่าวยังกำหนดให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการและคณะทำงานอีกจำนวน ๕ คณะ เพื่อดูแลการปฏิบัติตามความตกลงนี้ได้แก่ (๑) คณะกรรมการว่าด้วยการค้าสินค้า (Committee on Trade in Goods) (๒) คณะกรรมการว่าด้วยกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า (Committee on Rules of Origin) (๓) คณะทำงานว่าด้วยมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (Working Group on sanitary and Phytosanitary Measures) (๔) คณะกรรมการว่าด้วยการค้าบริการ (Committee on Trade in Services) และ (๕) คณะกรรมการว่าด้วยการลงทุน (Committee on Investment)

จากเนื้อหาของความตกลงฉบับนี้สามารถสรุปความที่น่าสนใจอันจะส่งผลต่อการค้าและการลงทุนระหว่างระหว่างสองประเทศ ได้แก่

(๑) บทการค้าสินค้า (Trade in Goods) ประกอบด้วย ๑๕ ข้อบท เช่น ข้อบทขอบเขต (Scope) การปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ (National Treatment) การประเมินราคาศุลกากร (Custom Value) การคงสิทธิประโยชน์ (Standstill

Clause) มาตรการที่มีไม่ภาษี (Non-Tariff Measures) คณะกรรมการว่าด้วยการค้าสินค้า (Committee on Trade in Goods) โดยมีพื้นฐานอยู่บนความตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้า (GATT) ภายใต้องค์การการค้าโลก (WTO) โดยกำหนดพันธกรณีที่ภาคีต้องปฏิบัติในการลดหรือยกเว้นอากรศุลกากรตามตารางข้อผูกพันการอำนวยความสะดวกทางการค้า ตลอดจนให้มีความโปร่งใสและลดอุปสรรคทางการค้าจากการใช้มาตรการที่มีไม่ภาษีของประเทศภาคี ซึ่งรูปแบบการเปิดตลาดสินค้า (Modality)^{๑๓} จะมีระดับการเปิดตลาดการค้าสินค้าของไทยและศรีลังกาเท่าเทียมกันที่ร้อยละ ๘๕ โดยมีระยะเวลาในการลดหรือยกเว้นอากรในเวลา ๑๖ ปี นับจากความตกลงมีผลใช้บังคับ สำหรับการยกเว้นอากรทันทีที่ความตกลงมีผลใช้บังคับใช้ (Fast Track) โดยสินค้าไทยที่เปิดตลาดภายใต้ความตกลง ได้แก่ สินค้าในกลุ่มชาและมะพร้าวฝอย อบเชย ไม้ อัญมณี สิ่งทอ โลหะ ผลิตภัณฑ์พลาสติก ถูมือยาง และสินค้าของศรีลังกา ได้แก่ สัตว์มีชีวิต ปลากระป๋อง สิ้นแร่ ปูย เคมีภัณฑ์ การทยอยยกเว้นอากรในเวลา ๑๕ ปี (Normal Track) โดยสินค้าไทยที่เปิดตลาดภายใต้ความตกลง ได้แก่ ผัก ผลไม้สดและแปรรูป ยาและผลิตภัณฑ์เภสัชกรรม ยาง เหล็กกล้า และสินค้าของศรีลังกา ได้แก่ เนื้อโค เครื่องปรับอากาศ ผลิตภัณฑ์จากเหล็ก การลดอากรแต่ไม่เหลือร้อยละ ศูนย์ โดยเริ่มนับจากปีที่ ๑๖ (Sensitive Track) โดยสินค้าไทยที่เปิดตลาดภายใต้ความตกลง ได้แก่ เนื้อสัตว์ ปลาป่น น้ำผึ้งธรรมชาติ และสินค้าของศรีลังกา ได้แก่ เครื่องหนัง (เข็มขัด กระเป๋า) เรือลากจูง และการไม่ลดหรือไม่ยกเว้นอากร (Exclusive Track) ซึ่งเป็นกลุ่มสินค้าที่ไม่เปิดตลาด

(๒) บทลงทุน (Investment) ได้มีการจัดทำข้อผูกพันใน ๔ สาขาหลักของบทลงทุน ได้แก่ การเปิดเสรี การส่งเสริม การอำนวยความสะดวก และการคุ้มครองการลงทุน โดยครอบคลุมสาขาการลงทุน (non-service sectors) จำนวน ๕ สาขา^{๑๔} ได้แก่ เกษตร ประมง ป่าไม้ เหมืองแร่ และการผลิต โดยมีสาระสำคัญเป็นการจัดกิจกรรมส่งเสริมการลงทุนร่วมกัน จับคู่ธุรกิจ แลกเปลี่ยนข้อมูลด้านการส่งเสริมการลงทุน เผยแพร่ข้อมูลการลงทุนที่โปร่งใสและทั่วถึง ยื่นและอนุมัติการลงทุนง่ายขึ้น จัดตั้งศูนย์การลงทุน

^{๑๑} Article 14.10: Entry into Force
Unless the Parties agree otherwise, this Agreement shall enter into force on the thirtieth day after the date of the latter notification by either Party to the other Party that it has completed its internal legal requirements and procedures for the entry into force of this Agreement.

^{๑๒} Article 11.4: Implementation of Cooperation
1. The Free Trade Commission established under this Agreement shall be the mechanism to facilitate the effective implementation of this Chapter. The Free Trade Commission may agree to establish ad hoc working group in accordance with the Free Trade Commission's term of reference.

^{๑๓} นางสาวกฤตินี จักกาทบ, “การค้าสินค้า (Trade in Goods)” เอกสารประกอบการสัมมนาประชาพิจารณ์รুক্তลาดเอเชียใต้ ขยายการค้าการลงทุนไทยด้วย FTA ไทย-ศรีลังกา, สำนักการค้าสินค้า กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, น. ๕

^{๑๔} นางสาวปริมา นานมพลอย, “สรุปพันธกรณีบทลงทุนความตกลงการค้าเสรีไทย-ศรีลังกา (SRI LANKA - THAILAND FREE TRADE AGREEMENT: SLTFTA)” เอกสารประกอบการสัมมนาประชาพิจารณ์รুক্তลาดเอเชียใต้ ขยายการค้าการลงทุนไทยด้วย FTA ไทย-ศรีลังกา, สำนักเจรจาการค้าและการลงทุน กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, น. ๗

แบบเบ็ดเสร็จ โดยมีการปฏิบัติที่เป็นธรรมและเท่าเทียม การโอนเงินเข้า-ออกประเทศได้เสรี และการให้สิทธินักลงทุน ในการฟ้องร้องรัฐบาลผ่านอนุญาโตตุลาการระหว่างประเทศ อย่างไรก็ตาม การไทยเปิดเสรีการลงทุนดังกล่าวเป็นไปโดยไม่เกินกรอบกฎหมายปัจจุบัน อีกทั้งพิจารณาจากสาขาที่เคยเปิดเสรีมาแล้วในความตกลงอื่น ๆ ที่ผ่านมา ประกอบกับ เป็นสาขาที่ไทยมีศักยภาพ รวมถึงสอดคล้องกับนโยบาย ของรัฐบาล โดยในสาขาการผลิตของไทยที่เปิดเสรีร้อยละ ๑๐๐ จำนวน ๓๐ สาขา เช่น การแปรรูปอาหาร ผลิตภัณฑ์ พลาสติก ยานยนต์และการผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ การผลิตผลิตภัณฑ์ยาง ในสาขาการผลิตของศรีลังกาที่เปิดเสรี ร้อยละ ๑๐๐ จำนวน ๓๕ สาขา เช่น การผลิตสิ่งทอ การผลิตอากาศยาน การผลิตยาและเวชภัณฑ์ เป็นต้น

(๓) บทการค้าบริการ (Trade in Services) มีสาระสำคัญตั้งอยู่บนพื้นฐานความตกลงทั่วไป ว่าด้วยการค้าและ บริการภายใต้องค์การการค้าโลก (WTO) โดยกำหนดพันธะ ภาระต่าง ๆ ที่ภาคีต้องปฏิบัติตามมาตรการการค้าบริการ ได้แก่ การให้บริการข้ามพรมแดน การบริโภคนต่างประเทศ การจัด ตั้งธุรกิจ และการให้บริการโดยบุคคลธรรมดา โดยไทยได้เปิด ตลาดการค้าเสรีในระดับที่ไม่เกินไปกว่ากรอบของกฎหมาย ภายในกำหนด และเป็นไปภายใต้ความตกลงการค้าเสรีที่ ไทยได้เข้าเป็นภาคี รวมทั้งเป็นสาขาที่มีความสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ เช่น โทรคมนาคม การท่องเที่ยว การขนส่ง โดยไทยได้เปิดตลาดให้ผู้บริการของศรีลังกาถือหุ้นในกิจการ ได้ร้อยละ ๗๐ ในบางสาขาย่อย เช่น สาขาวิจัยและพัฒนา สาขาด้านคอมพิวเตอร์ และด้านการจัดการ ทั้งนี้ ศรีลังกาได้ เปิดตลาดภายในระดับสูงแก่นักลงทุนไทยสามารถถือหุ้นได้ ถึงร้อยละ ๑๐๐ ในสาขาย่อยต่าง ๆ จำนวน ๕๐ สาขาย่อย เช่น คอมพิวเตอร์ การวิจัยและพัฒนา การโฆษณา

๓. การดำเนินการตามกฎหมายภายในของ ประเทศไทยภายใต้มาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย แม้ว่าเมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ ไทย และศรีลังกาได้มีการลงนามในความตกลงฉบับนี้แล้วก็ตาม แต่ความตกลงดังกล่าวยังไม่ส่งผลใช้บังคับในทันที หากแต่

จะมีผลใช้บังคับสามสิบวันหลังจากวันที่การแจ้งครั้งสุดท้าย โดยภาคีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งต่อภาคีอีกฝ่ายหนึ่งว่าได้ดำเนินการ ตามกระบวนการทางกฎหมายภายในที่จำเป็นสำหรับการมี ผลใช้บังคับของความตกลงนี้เสร็จสมบูรณ์แล้ว ทั้งนี้ ตาม ที่ข้อ ๑๔.๑๐ ของความตกลงนี้^{๑๕} กำหนดไว้ ภารกิจจึงเป็นการ กำหนดขั้นตอนการลงนามและขั้นตอนการแสดงเจตนา ให้มีผลผูกพันแยกออกจากกัน ดังนั้น การดำเนินการของ ไทยภายหลังจากที่ได้มีการลงนามความตกลงดังกล่าวแล้ว จึงต้องดำเนินการตามกฎหมายภายในที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติ เกี่ยวกับการเสนอหนังสือสัญญาตามบทบัญญัติมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งสามารถ สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๓.๑ มาตรา ๑๗๘^{๑๖} ของรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทยเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการทำหนังสือสัญญา ซึ่งได้กำหนดกระบวนการจัดทำหนังสือสัญญา ประเภท ของหนังสือสัญญาที่ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา บทบาทของประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วมในการทำ หนังสือสัญญา และการวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับหนังสือสัญญา ดังนั้น ในเบื้องต้นจะต้องพิจารณาว่า ความตกลงการค้า เสรีระหว่างราชอาณาจักรไทยและสาธารณรัฐสังคมนิยม ประชาธิปไตยศรีลังกาเป็นหนังสือสัญญาตามบทบัญญัตินี้ หรือไม่ แต่เนื่องจากในมาตรา ๑๗๘ ไม่ได้กำหนดความหมาย ของคำว่า “หนังสือสัญญา”^{๑๗} ไว้ ภารกิจจึงต้องพิจารณาจาก คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ได้กำหนดเป็นหลักการของคำว่า “หนังสือสัญญา” โดยหมายความว่า ความตกลงระหว่าง ประเทศทุกประเภทที่จัดทำขึ้นระหว่างประเทศไทยกับ ต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศในรูปแบบที่เป็น ลายลักษณ์อักษรและอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายระหว่าง ประเทศ ไม่ว่าจะถูกบันทึกไว้ในเอกสารฉบับเดียวหรือหลาย ฉบับที่เกี่ยวข้องกัน และไม่ว่าจะเรียกชื่ออย่างไร อันเป็น ความหมายที่ตรงกันกับคำว่า “treaty” ตามอนุสัญญา

^{๑๕} Article 14.10: Entry into Force

Unless the Parties agree otherwise, this Agreement shall enter into force on the thirtieth day after the date of the latter notification by either Party to the other Party that it has completed its internal legal requirements and procedures for the entry into force of this Agreement.

^{๑๖} มาตรา ๑๗๘ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการทำหนังสือสัญญาสันติภาพ สัญญาสงบศึก และสัญญาอื่นกับนานาประเทศหรือกับองค์การระหว่างประเทศ หนังสือสัญญาใดมีบทเปลี่ยนแปลงอาณาเขตไทย หรือเขตที่พ้นจากอาณาเขตซึ่งประเทศไทย มีสิทธิอธิปไตยหรือมีเขตอำนาจตามหนังสือสัญญาหรือตามกฎหมายระหว่างประเทศ หรือจะต้องออกพระราชบัญญัติเพื่อเป็นการเป็นไปตามหนังสือสัญญา และหนังสือสัญญาอื่นที่อาจมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม หรือการค้าหรือการลงทุนของประเทศอย่างกว้างขวางจะต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา ในกรณี รัฐสภาต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง หากรัฐสภาพิจารณาไม่แล้วเสร็จภายใน กำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่ารัฐสภาให้ความเห็นชอบ

หนังสือสัญญาอื่นที่อาจมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม หรือการค้า หรือการลงทุน ของประเทศอย่างกว้างขวางตามวรรคสอง ได้แก่ หนังสือสัญญาเกี่ยวกับการค้า เสรี เขตศุลกากรร่วม หรือการให้สิทธิประโยชน์ทางเศรษฐกิจ หรือทำให้ประเทศต้องสูญเสียสิทธิในทรัพยากรธรรมชาติทั้งหมด หรือบางส่วน หรือหนังสือสัญญาอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ ให้มีกฎหมายกำหนดวิธีการที่ประชาชนจะเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและได้รับ การเยียวยาที่จำเป็นอันเกิดจากผลกระทบของการทำหนังสือสัญญาดังกล่าวตามวรรคสามด้วย

^{๑๗} กรณีปัญหาว่าหนังสือสัญญาใดเป็นกรณีตามวรรคสองหรือวรรคสามหรือไม่ คณะรัฐมนตรีจะขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยก็ได้ ทั้งนี้ ศาลรัฐธรรมนูญต้องวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายใน สามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอ

^{๑๘} คู่มือการให้ความเห็นเกี่ยวกับหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, ฝ่ายแปลและให้ความเห็น กองกฎหมายต่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการ กฤษฎีกา, น. ๑๒-๑๓

กรุงเวียนนาว่าด้วยกฎหมายสนธิสัญญา ค.ศ. ๑๙๖๙ (Vienna Convention on the Law of Treaty 1969)

เมื่อความตกลงการค้าเสรีระหว่างราชอาณาจักรไทยและสาธารณรัฐสังคมนิยมประชาธิปไตยศรีลังกา เป็นการจัดทำขึ้นระหว่างรัฐบาลไทยและรัฐบาลศรีลังกา มีสาระสำคัญเป็นการตกลงกันที่จะเปิดเสรีทางการค้า ซึ่งครอบคลุมเรื่องต่าง ๆ ทั้งการค้าสินค้า กล้วยด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า พิธีการศุลกากรและการอำนวยความสะดวกทางการค้า มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช อุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้า มาตรการเยียวยาด้านการค้า การค้าบริการ การลงทุนทรัพย์สินทางปัญญา ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ความโปร่งใส การระงับข้อพิพาท สถาบันและบทบัญญัติสุดท้าย ซึ่งก่อให้เกิดผลผูกพันทางกฎหมายระหว่างกันตามกฎหมายระหว่างประเทศ กรณีจึงเข้าลักษณะเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และยังคงต้องพิจารณาต่อไปว่า ความตกลงฉบับนี้มีลักษณะเป็นหนังสือสัญญาเกี่ยวกับการค้าเสรีที่อาจมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม หรือการค้าการลงทุนของประเทศอย่างกว้างขวางที่จะต้องขอความเห็นชอบจากรัฐสภา ตามที่มาตรา ๑๗๘ วรรคสองและวรรคสามของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยกำหนดไว้ หรือไม่ ซึ่งเมื่อได้พิจารณาเนื้อหาของความตกลงฉบับนี้แล้ว เห็นได้ว่า มีเนื้อหาเกี่ยวกับการเปิดเสรีและการจัดอุปสรรคทางการค้าระหว่างประเทศ จึงเป็นหนังสือสัญญาเกี่ยวกับการค้าเสรีอันเป็นหนังสือสัญญาที่อาจมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม หรือการค้าการลงทุนของประเทศอย่างกว้างขวาง ตามที่มีการกำหนดขอบเขตและความหมายไว้ในมาตรา ๑๗๘ วรรคสองและวรรคสามของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา นอกจากนี้ วรรคสี่ของมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ยังได้กำหนดให้มีกฎหมายกำหนดวิธีการที่ประชาชนจะเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและได้รับการเยียวยาที่จำเป็นอันเกิดจากผลกระทบของการทำหนังสือสัญญาตามวรรคสามด้วย แต่เนื่องจากขณะนี้ยังไม่มีกฎหมายกำหนดวิธีการดังกล่าว กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ ซึ่งเป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบจึงได้ดำเนินการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นผ่านการสัมมนาประชาพิจารณ์ “รุกตลาดเอเชียใต้ ขยายการค้าการลงทุนด้วย FTA ไทย-ศรีลังกา” เมื่อวันที่พฤหัสบดี ที่ ๗ มีนาคม ๒๕๖๗ ณ โรงแรมแกรนด์ ริชมอนด์ จังหวัดนนทบุรี

๓.๒ มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องสำหรับกรณีนี้เรื่องใด มีการดำเนินการเกี่ยวกับหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ แล้ว กรณีมีความจำเป็นต้องพิจารณามติคณะรัฐมนตรี

เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการเสนอหนังสือสัญญาตามบทบัญญัติมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประกอบด้วยซึ่งมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวมีสาระสำคัญในการกำหนดให้หน่วยงานของรัฐที่จัดทำหนังสือสัญญาต้องถือปฏิบัติโดยสามารถแบ่งได้ ๓ กรณี ดังนี้

(๑) กรณีเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ วรรคหนึ่ง แต่ไม่ต้องเสนอรัฐสภาให้ความเห็นชอบตามวรรคสองและวรรคสาม ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังนั้น เมื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบแล้วจึงสามารถดำเนินการจัดทำความตกลงได้

(๒) กรณีเป็นหนังสือสัญญาที่ต้องเสนอรัฐสภาให้ความเห็นชอบตามมาตรา ๑๗๘ วรรคสองและวรรคสาม ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งมีหนังสือสัญญาที่เข้าลักษณะ ๔ ประเภท ได้แก่ หนังสือสัญญาที่มีบทเปลี่ยนแปลงอาณาเขตไทย หนังสือสัญญาที่มีบทเปลี่ยนแปลงพื้นที่นอกอาณาเขต ซึ่งประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตย หรือมีเขตอำนาจตามหนังสือสัญญาหรือตามกฎหมายระหว่างประเทศ หนังสือสัญญาที่จะต้องออกพระราชบัญญัติเพื่อให้การเป็นไปตามหนังสือสัญญา และหนังสือสัญญาอื่นที่อาจมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม หรือการค้า หรือการลงทุนของประเทศอย่างกว้างขวาง ซึ่งต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาโดยหน่วยงานของรัฐเจ้าของเรื่องต้องถือปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

(๒.๑) กรณีเป็นหนังสือสัญญาที่กำหนดขั้นตอนการลงนามและขั้นตอนการแสดงเจตนาให้มีผลผูกพัน (consent to be bound) แยกออกจากกัน โดยให้มีผลใช้บังคับเมื่อได้มีการแสดงเจตนาให้มีผลผูกพัน ซึ่งการลงนามในขั้นตอนนี้เป็นเพียงการแสดงเจตจำนงทางการเมืองในทางนโยบายของไทยที่จะดำเนินการตามหนังสือสัญญาดังกล่าวโดยหนังสือสัญญายังไม่มีผลผูกพันทางกฎหมายตามกฎหมายระหว่างประเทศต่อประเทศไทย สำหรับขั้นตอนการแสดงเจตนาให้มีผลผูกพัน (consent to be bound) เช่น การให้สัตยาบัน การแจ้ง การรับรอง หรือการยอมรับ เป็นขั้นตอนที่ทำให้หนังสือสัญญามีผลผูกพันทางกฎหมายตามกฎหมายระหว่างประเทศต่อประเทศไทย หน่วยงานของรัฐเจ้าของเรื่องจึงต้องเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อขอความเห็นชอบ และขออนุมัติการลงนามในหนังสือสัญญาดังกล่าว พร้อมทั้งขอให้คณะรัฐมนตรีเสนอขอความเห็นชอบต่อรัฐสภาในคราวเดียวกัน และเมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นชอบแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐเจ้าของเรื่องดำเนินการให้มีการลงนามได้ แล้วจึงเสนอต่อรัฐสภาเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และเมื่อรัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้วจึงจะดำเนินการแสดงเจตนาให้มีผลผูกพันได้

(๒.๒) กรณีเป็นหนังสือสัญญาที่กำหนดขั้นตอน

การลงนามเพียงชั้นตอนเดียว โดยให้มีผลใช้บังคับเมื่อได้มีการลงนามแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐเจ้าของเรื่องเสนอขอความเห็นชอบต่อคณะรัฐมนตรีและขอให้คณะรัฐมนตรีเสนอขอความเห็นชอบต่อรัฐสภาให้ความเห็นชอบก่อนการลงนามในหนังสือสัญญาดังกล่าว

(๓) กรณีหน่วยงานของรัฐมีปัญหาว่าหนังสือสัญญาใดเป็นกรณีตามมาตรา ๑๗๘ วรรคสองหรือวรรคสามของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หรือไม่ ให้หน่วยงานเจ้าของเรื่องเสนอหนังสือสัญญาดังกล่าวเพื่อให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาดำเนินการตามมาตรา ๑๗๘ วรรคห้า ต่อไปในการส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย เมื่อได้พิจารณาเนื้อหาของความตกลงฉบับนี้ซึ่งได้กำหนดสาระสำคัญประการหนึ่งของการมีผลใช้บังคับ โดยกำหนดให้ความตกลงนี้มีผลใช้บังคับสามสิบวันหลังจากวันที่การแจ้งครั้งสุดท้ายโดยภาคีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งต่อภาคีอีกฝ่ายหนึ่งว่าได้ดำเนินการตามกระบวนการทางกฎหมายภายในที่จำเป็นสำหรับการมีผลใช้บังคับของความตกลงนี้เสร็จสมบูรณ์แล้ว ทั้งนี้ ตามข้อ ๑๔.๑๐^{๑๘} กรณีจึงเป็นการกำหนดขั้นตอนการลงนามและขั้นตอนการแสดงเจตนาให้มีผลผูกพันแยกออกจากกันตามที่ได้กล่าวไว้ในข้อ ๒.๑ ข้างต้น เมื่อความตกลงดังกล่าวได้มีการลงนามเมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ ซึ่งเป็นหนังสือสัญญาเกี่ยวกับการค้าเสรีอันเป็นหนังสือสัญญาที่อาจมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม หรือการค้าหรือการลงทุนของประเทศอย่างกว้างขวางตามที่มีการกำหนดขอบเขตและความหมายไว้ในมาตรา ๑๗๘ วรรคสองและวรรคสาม ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้นแล้วนั้น ในการนี้ คณะรัฐมนตรีจึงได้มีการเสนอความตกลงดังกล่าวไปยังรัฐสภาเพื่อให้ความเห็นชอบ ซึ่งในการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ ๑ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) เมื่อวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๗ ที่ประชุมได้พิจารณาและลงมติให้ความเห็นชอบความตกลงดังกล่าวแล้ว ในการดำเนินการขั้นต่อไป ฝ่ายไทยจะต้องแจ้งต่อฝ่ายศรีลังกาถึงการดำเนินการตามกระบวนการภายในที่จำเป็นเสร็จสิ้นแล้วเพื่อแสดงเจตนาให้มีผลผูกพันตามความตกลงต่อไป ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามข้อ ๑๔.๑๐ ของความตกลงนี้กำหนดไว้

๔. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับและความท้าทายที่อาจเกิดขึ้น ผลจากการทำความตกลงการค้าเสรี (FTA) ส่งผลให้มีการลดอุปสรรคทางการค้าทั้งในรูปแบบภาษีและมิใช่ภาษี มีการเพิ่มมูลค่าในทางการค้าระหว่างประเทศคู่ค้าเพิ่มโอกาสในการส่งออกไปยังตลาดใหม่และขยายตลาดเดิม

ให้เพิ่มมากขึ้น เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและอำนาจต่อรองทางเศรษฐกิจของประเทศ มีความร่วมมือในด้านต่าง ๆ รวมทั้งเกิดการแข่งขันด้านราคาระหว่างสินค้าที่ผลิตในประเทศและสินค้าที่นำเข้า สำหรับความตกลงการค้าเสรีระหว่างราชอาณาจักรไทยและสาธารณรัฐสังคมนิยมประชาธิปไตยศรีลังกา ซึ่งมีเนื้อหาและสาระสำคัญ ประกอบด้วยหลายบททั้ง (๑) บทลงทุน ที่ครอบคลุมถึงการเปิดเสรีการลงทุน การส่งเสริมการลงทุน การอำนวยความสะดวกการลงทุน และการคุ้มครองการลงทุน โดยมีข้อผูกพันที่สำคัญ คือ การไม่เลือกปฏิบัติต่อการลงทุนที่ได้รับความคุ้มครองและนักลงทุนของประเทศภาคี การปฏิบัติต่อการลงทุนที่ได้รับความคุ้มครองและนักลงทุนของประเทศภาคีไม่ด้อยไปกว่าที่ให้การลงทุนและนักลงทุนของประเทศที่ไม่ใช่ภาคี อันเป็นการเปิดเสรีการลงทุนอย่างแท้จริง และการขยายโอกาสให้ผู้ประกอบการไทยเข้าไปลงทุนในศรีลังกาในสาขาที่ไทยมีศักยภาพโดยเฉพาะการลงทุนจัดตั้งธุรกิจในสาขาการผลิต ซึ่งศรีลังกาเปิดเสรีให้นักลงทุนไทยเข้าไปลงทุนในสาขาดังกล่าวโดยผูกพันให้นักลงทุนไทยสามารถถือหุ้นได้สูงสุดร้อยละ ๑๐๐ อันจะเป็นการเพิ่มโอกาสให้ผู้ประกอบการไทยเข้าไปลงทุนในตลาดใหม่โดยเฉพาะในตลาดเอเชียใต้ นอกจากนี้ การใช้ประโยชน์จากที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของศรีลังกาในการบุกตลาดเอเชียใต้ที่ยังคงมีความมั่งคั่งทางทรัพยากรธรรมชาติโดยเฉพาะอย่างยิ่งการที่ศรีลังกาเป็นประเทศตั้งอยู่ในจุดยุทธศาสตร์การเดินเรือและเป็นแหล่งประมงสัตว์น้ำที่สำคัญของมหาสมุทรอินเดีย รวมถึงการใช้ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของไทยในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เพื่อเป็นแม่เหล็กดึงดูดนักลงทุนศรีลังกาที่สนใจเข้ามาลงทุนในประเทศไทยให้เพิ่มมากขึ้น การเพิ่มทางเลือกของผู้บริโภคภายในประเทศให้มีสินค้าและบริการที่มีความหลากหลายมากขึ้น (๒) บทการค้าบริการ เนื่องจากศรีลังกาเปิดตลาดให้ไทยในระดับที่สูงกว่า GATS อย่างมีนัยสำคัญ สาขาบริการบางสาขาที่เปิดให้ไทยสามารถถือหุ้นในกิจการได้ถึงร้อยละ ๑๐๐ เช่น สาขาบริการคอมพิวเตอร์ บริการวิจัยและพัฒนา บริการโฆษณา บริการให้คำปรึกษาด้านการบริหารจัดการ บริการทดสอบและวิเคราะห์ทางเทคนิค บริการโทรคมนาคม บริการสิ่งแวดล้อม บริการโรงแรมและร้านอาหาร บริการด้านการกีฬาและนันทนาการ บริการขนส่งทางทะเล รวมถึงการรับการลงทุนในสาขาบริการที่มีผู้ให้บริการจำนวนน้อยหรือขาดแคลนอันจะส่งผลให้เกิดการสนับสนุนการลงทุนในห่วงโซ่อุปทานและการผลิตภายในประเทศ ตลอดจนการลงทุนของธุรกิจ

^{๑๘} Article 14.10: Entry into Force

Unless the Parties agree otherwise, this Agreement shall enter into force on the thirtieth day after the date of the latter notification by either Party to the other Party that it has completed its internal legal requirements and procedures for the entry into force of this Agreement.

ในประเทศไทย และ (๓) บทการค้าสินค้า สินค้าที่มีศักยภาพของประเทศไทยมีโอกาสเข้าสู่ตลาดศรีลังกาและเพิ่มการแข่งขันได้มากขึ้นในตลาดเอเชียใต้ โดยสินค้าไทยที่คาดว่าจะได้รับประโยชน์ ได้แก่ ยานยนต์ สิ่งทอ โลหะ เครื่องใช้ไฟฟ้า อาหารปรุงแต่ง อันจะทำให้มูลค่าทางการค้าของไทยมีเพิ่มสูงมากขึ้นและเกิดการขยายตัวทางการค้าระหว่างไทยและศรีลังกา สินค้าของไทยมีการส่งออกเพิ่มมากขึ้น ผู้บริโภคสามารถเลือกบริโภคสินค้าได้มากขึ้นในราคาที่ต่ำลงเพิ่มช่องทางการกระจายสินค้าไปสู่ประเทศศรีลังกาและประเทศใกล้เคียงในภูมิภาคเอเชียใต้ได้อีกทั้งเป็นการแก้ไขและลดอุปสรรคทางการค้าและการลงทุนส่งผลให้การส่งออกสินค้าขยายตัวเพิ่มมากขึ้น รวมถึงเป็นการสร้างพันธมิตรทางเศรษฐกิจและเพิ่มบทบาทและอำนาจต่อรองของไทย จึงเห็นได้ว่า บทต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในความตกลงฉบับนี้เป็นสิ่งที่นำมาซึ่งประโยชน์ในด้านต่าง ๆ แก่ประเทศไทย โดยเฉพาะด้านการค้าและการลงทุนที่มีผลต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศให้พัฒนาสูงขึ้น

อย่างไรก็ตาม ยังคงมีความท้าทายบางประการที่อาจเกิดขึ้นเมื่อความตกลงฉบับนี้มีผลใช้บังคับ ไม่ว่าจะเป็นเรื่อง ที่นักลงทุนใช้สิทธิจากความตกลงดังกล่าวเป็นจำนวนน้อย ซึ่งอาจมีสาเหตุจากเงื่อนไขในบางเรื่องที่เข้มงวดมากเกินไป อันเป็นอุปสรรคในการดำเนินการหรือผู้ประกอบการรายย่อยของไทยอาจได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรีการค้าในสินค้าบางอย่างที่มีความใกล้เคียงกับสินค้าของศรีลังกา หรือการพึ่งพาทางเศรษฐกิจระหว่างกัน โดยอาจเป็นกรณีที่ไทยทำการค้ากับศรีลังกาซึ่งเป็นประเทศคู่ค้าตามความตกลงนี้เพิ่มมากขึ้นโดยเป็นผลมาจากการที่ไทยส่งออกและนำเข้าสินค้าจากศรีลังกาบางประเภทมากขึ้น แต่อาจทำการค้ากับประเทศอื่น ๆ หรือประเทศในภูมิภาคเดียวกันลดน้อยลง หรือการที่ศรีลังกาเองยังคงมีข้อจำกัดในการลงทุนเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรในประเทศทำให้นักลงทุนของไทยที่สนใจในอุตสาหกรรมดังกล่าวยังไม่สามารถเข้าไปลงทุนหรือใช้ประโยชน์ในทรัพยากรนั้นได้โดยตรง นอกจากนี้แม้ว่าการเปิดเสรีทางการค้าจะทำให้เกิดการแข่งขันขึ้นแต่อาจเกิดการนำสินค้าจากประเทศคู่ค้าเข้ามาขายในประเทศมากขึ้น ทำให้ผู้ประกอบการภายในประเทศที่ขายสินค้าในประเภทหรือลักษณะเดียวกันได้รับผลกระทบจากการถูกสินค้าที่นำเข้ามาขายไม่สามารถแข่งขันได้ ทั้งนี้ เพื่อป้องกันผลกระทบจากความท้าทายดังกล่าวที่อาจเกิดขึ้นกับไทย จึงมีความจำเป็นที่ต้องมีการดำเนินการภายในของไทย เพื่อป้องกัน สิ่งที่จะเกิดขึ้นนั้น โดยผ่านเครื่องมือต่าง ๆ ที่มีในขณะนี้ เช่น มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาด และการอุดหนุน มาตรการปกป้องจากการนำเข้าที่เพิ่มขึ้น รวมถึงการใช้ช่องทางกฎหมายภายในที่ใช้บังคับอยู่ เช่น

พระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุน ซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งมีสาระสำคัญเป็นการใช้มาตรการเพื่อเยียวยาอุตสาหกรรมภายในประเทศที่ได้รับความเสียหายจากการแข่งขันทางการค้าที่ไม่เป็นธรรม หรือพระราชบัญญัติการส่งออกไปนอกและนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งมีสาระสำคัญในการควบคุม ดูแลการส่งออกและนำเข้า โดยเฉพาะสินค้าบางรายการที่อาจก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยภายในประเทศ หรืออาจก่อให้เกิดปัญหาด้านความมั่นคงทางเศรษฐกิจ หรือเกิดความไม่ปลอดภัยขึ้น

บทสรุป

ขณะที่กระแสการเคลื่อนตัวทางเศรษฐกิจโลกมีพลวัตอยู่ตลอดเวลา การดำเนินการทางการค้าและการลงทุนผ่านช่องทางการจัดทำความตกลงในรูปแบบต่าง ๆ จึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง สำหรับประเทศไทยเองได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการใช้เวทีความตกลงการค้าเสรีต่าง ๆ เป็นเครื่องมือในการขยายฐานการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศในการเปิดประตูไปสู่ภูมิภาคต่าง ๆ เพื่อลดปัญหาและอุปสรรคทางการค้าและการลงทุน อีกทั้งเป็นการสร้างพันธมิตรที่เกื้อกูลกันทางเศรษฐกิจและเพิ่มอำนาจต่อรองในเวทีการค้าโลก ประเทศไทยจึงได้มีการจัดทำความตกลงการค้าเสรีกับประเทศต่าง ๆ มาอย่างต่อเนื่องโดยตลอด และในปี พ.ศ. ๒๕๖๗ นี้เอง ประเทศไทยได้จัดทำความตกลงการค้าเสรีฉบับล่าสุด ได้แก่ ความตกลงการค้าเสรีระหว่างราชอาณาจักรไทยและสาธารณรัฐสังคมนิยมประชาธิปไตยศรีลังกา (Free Trade Agreement between the Kingdom of Thailand and the Democratic Socialist Republic of Sri Lanka) ซึ่งเป็นนโยบาย Quick Win ที่ประเทศไทยและรัฐบาลได้เร่งให้มีการเจรจาบนพื้นฐานผลประโยชน์สูงสุดของประเทศจนประสบผลสำเร็จในการเจรจาและนำมาซึ่งการเปิดตลาดทางการค้าและการลงทุน อันเป็นการเพิ่มสัดส่วนทางการตลาดและการลงทุนในศรีลังกามากขึ้น อีกทั้ง ยังสามารถใช้ความตกลงนี้ในการเสริมให้มีการขยายกำลังการผลิตในรูปแบบของการเข้าไปลงทุนโดยตรง จึงถือได้ว่าเป็นโอกาสอันดีทั้งของไทยและศรีลังกาที่ได้ทำความตกลงฉบับดังกล่าวอันก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งในด้านการค้าและการลงทุนของทั้งสองประเทศ

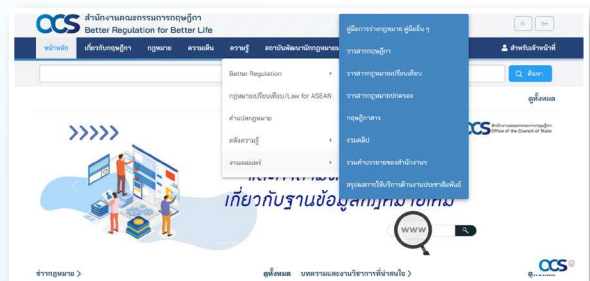
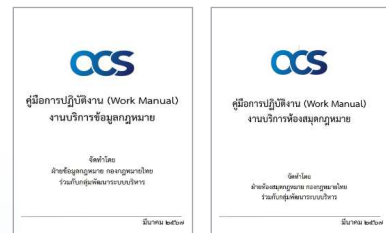
การเผยแพร่คู่มือการปฏิบัติงาน (Work Manual) งานให้บริการและติดต่อราชการสำหรับบุคคลภายนอกและประชาชน

กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดทำโครงการจัดทำและปรับปรุงคู่มือการปฏิบัติงาน (Work Manual) เพื่อรองรับการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์โดยทบทวนกระบวนการและขั้นตอนการปฏิบัติงานของหน่วยงานภายในให้ทันสมัย รองรับต่อการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๕ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยงานสารบรรณ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๔ หรือที่เรียกกันอีกชื่อว่า “ระเบียบงานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์” โดยระยะแรกของโครงการฯ สำนักงานฯ ได้ให้ความสำคัญแก่กลุ่มผู้รับบริการและผู้มาติดต่อราชการกับสำนักงานฯ เป็นลำดับแรก จึงดำเนินการจัดทำและทบทวนคู่มือการปฏิบัติงาน ที่มีลักษณะงานให้บริการและการติดต่อราชการสำหรับบุคคลภายนอกและประชาชนขึ้นใหม่ เพื่อใช้ในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้แก่ผู้ขอรับบริการและผู้ติดต่อราชการ รวมถึงประชาชนทั่วไปได้รับทราบข้อมูล และสามารถเข้าถึงงานให้บริการและการติดต่อราชการต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องตามขั้นตอนการปฏิบัติงาน และได้รับการที่สะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น

โดยสำนักงานฯ ได้พิจารณาจัดทำและปรับปรุงคู่มือการปฏิบัติงานแล้วเสร็จ จำนวน ๕ งาน ได้แก่ ๑) งานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ ๒) งานประชาสัมพันธ์ ๓) งานจัดซื้อจัดจ้าง งานอาคารสถานที่และยานพาหนะ ๔) งานบริการข้อมูลกฎหมาย ๕) งานบริการทอ้งสมุดกฎหมาย

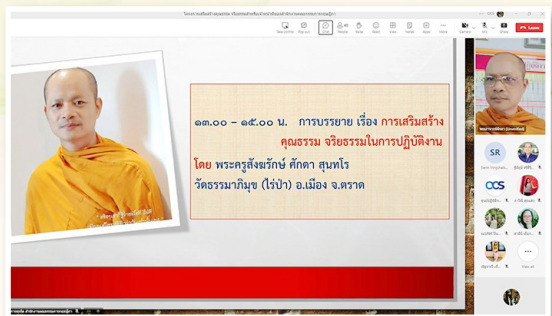
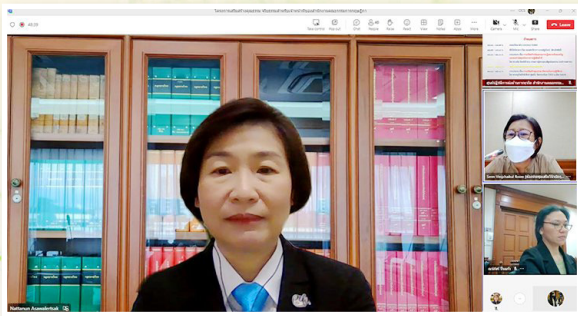
ทั้งนี้ คู่มือดังกล่าวได้นำแนวทางการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๕ และระเบียบงานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งกฎหมายและระเบียบปฏิบัติของแต่ละงานที่เกี่ยวข้องมาใช้พิจารณาทบทวนประกอบการจัดทำและปรับปรุงคู่มือเพื่อให้เจ้าหน้าที่ของสำนักงานฯ ในฐานะผู้ให้บริการสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางปฏิบัติงานได้ และผู้ติดต่อราชการกับสำนักงานฯ และประชาชน ได้รับทราบแนวทางการปฏิบัติงานเดียวกัน โดยผู้ที่สนใจคู่มือการปฏิบัติงาน (Work Manual) สามารถเข้าถึงคู่มือฯ ดังกล่าวได้ผ่านเว็บไซต์ของสำนักงานฯ ocs.go.th > ความรู้ > งานเผยแพร่ > คู่มือการร่างกฎหมาย คู่มืออื่น ๆ

สำนักงานฯ มุ่งมั่นในการพัฒนากระบวนการปฏิบัติงานเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่บุคคลภายนอกและประชาชนผ่านรูปแบบการทำงานด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้งานบริการและงานติดต่อราชการ มีคุณภาพ สะดวกรวดเร็ว เป็นไปตามมาตรฐานการปฏิบัติงานและกรอบระยะเวลาดำเนินงานที่กำหนด และยังคงพัฒนาระบบงานภายในด้านอื่น ๆ เพื่อขับเคลื่อนภารกิจของสำนักงานฯ ให้เกิดประสิทธิภาพอย่างสูงสุด

นายกิตติศักดิ์ จุลสำรวล กรรมการร่างกฎหมายประจำ และคณะข้าราชการของสำนักงานฯ เข้าร่วมพิธีเจริญพระพุทธมนต์และเจริญจิตตภาวนา ถวายเป็นพระราชกุศล แด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๖ รอบ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๗ และถวายเป็นพระกุศล แด่สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้าทีปังกรรัศมีโชติ มหาวชิโรตตมางกูร สิริวิบูลยราชกุมาร เนื่องในวันคล้ายวันประสูติ ๒๙ เมษายน ๒๕๖๗ เมื่อวันจันทร์ ที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๖๗ ณ วัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

นางณัฐนันท์ อัสวเลิศศักดิ์ รองเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เป็นประธานในพิธีเปิดโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๗ ในรูปแบบออนไลน์ ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ Microsoft Teams

นางสาวรัชณี สังข์ทองงาม ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เป็นประธานในพิธีเปิดโครงการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานสารบรรณ ของบุคลากรสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ “หลักสูตรการเพิ่มทักษะการเขียนหนังสือราชการและหนังสือโต้ตอบ” เมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๗ ณ โรงแรมปริ้นซ์พาเลซ กรุงเทพมหานคร ผู้เข้าร่วมโครงการฯ ประกอบด้วย ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ทั้งจากสายงานนักกฎหมายและสายงานอำนวยการ

ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับจากร่างกฎหมาย

ร่างพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

๑. เพิ่มคำนิยาม คำว่า “ผู้มีปัญหาจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์” หมายถึง ผู้ที่มีพฤติกรรมอาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ที่ทำให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพทางร่างกาย จิตใจ หรือสังคม หรือเป็นอุปสรรคต่อการทำหน้าที่ในชีวิตประจำวัน ซึ่งควรได้รับการบำบัดรักษา หรือฟื้นฟูสภาพ

๒. แก้ไของค์ประกอบของคณะกรรมการนโยบายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แห่งชาติ คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กรุงเทพมหานคร และคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด โดยให้มีผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับภารกิจด้านการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ด้วย และเพิ่มหน้าที่ของคณะกรรมการให้ครอบคลุมถึงการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้มีปัญหาจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

๓. ให้สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีหน้าที่เฝ้าระวัง ป้องกัน บังคับใช้กฎหมาย และตรวจสอบการกระทำความผิด ตลอดจนส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของพนักงานเจ้าหน้าที่ให้มีความรู้ความเข้าใจด้านการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

๔. ให้รัฐมนตรีโดยมีหน้าที่และอำนาจโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ ดังนี้

๔.๑ กำหนดข้อยกเว้นการผ่อนผันให้มีการขาย หรือดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้

๔.๒ กำหนดเวลาห้ามดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่หรือบริเวณที่ขาย หรือสถานที่ที่จัดไว้เพื่อบริการเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

๕. แก้ไขแนวทางการโฆษณาที่สามารถกระทำได้ และข้อยกเว้นที่ชัดเจน

๖. แก้ไขมาตรการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้รวมถึงผู้มีปัญหาจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

๗. แก้ไขหน้าที่และอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เหมาะสมกับภารกิจของกรมควบคุมโรค

๘. ยกเลิกการให้บุคคลที่เกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่

๙. ปรับปรุงบทกำหนดโทษโดยเพิ่มมาตรการปรับเป็นพินัย

ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ

๑. มีการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน

๒. เพื่อลดโอกาสที่เด็กและเยาวชนจะเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้โดยง่าย

๓. มาตรการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีความยืดหยุ่นและสอดคล้องกับสถานการณ์ เช่น การผ่อนผันให้มีการขายหรือบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ หากเป็นบริเวณที่จัดไว้เพื่อการอื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการย่อมจะช่วยลดภาระอันเกินจำเป็นแก่ผู้ประกอบการจากมาตรการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

